

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ožnana plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Bogočastje — predrago.

Ko se je kranjsko klerikalstvo vrglo na gospodarsko organizacijo našega ljudstva, oznanilo je slovesno, da stori to zgolj v namen, da bi ljudstvu pomagalo iz njegovih gospodarskih stisk, in nekateri zaupljivi ter kratkovidni ljudje so temu res verjeli. Še danes je tu in tam dobiti človeka, ki ne spozna, da pri vsi ti organizaciji nastopajo klerikalci v vlogi lakomnega volka, neuko ljudstvo pa je jagnje. Kadar bo katoliška organizacija dogaana, videli bodo samo nasičenega volka, jagnjeta pa ne več.

Ako bi imeli klerikalci s svojo organizacijo poštene namene, začeli bi delo tam, kjer je res kaj uspehov doseči, ne tam, kjer je vsak resničen uspeh izključen in kjer ni druge koristi doseči, kakor da se nekoliko bolj napolnijo duhovniške malhe.

Najhujše zlo, ki tare kmeta, so davki in vsakovrstne davščine, a prvo mesto mej temi bremenim zavzemajo tista, ki jih nalaga cerkev. Tu bi bilo zastaviti z gospodarsko organizacijo, ne pri rutah in pri cikoriiji, kajti če je za našega kmeta kaj predrago, je to naše bogočastje.

Ne mislimo govoriti o štolnini, o kolekturi, katero bi pač že bilo odpraviti, in o raznih drugih pristojbinah, ki tlačijo našega kmeta, govoriti hočemo le o drugih bremenih, ki se s kruto brezobzirnostjo nalagajo izsesanemu ljudstvu in iztirjajo z vso neusmiljenostjo. O teh bremenih se poučimo, če vzamemo v roke občinske račune.

Res čuditi se je, da pusti deželni odbor pasirati take občinske račune, saj porabi malone vsaka občina kar tretjino in še več svojih, iz visocih doklad izvirajočih dohodkov za cerkvene namene, za cerkve in za farovška poslopja, dočim na drugi strani zahteva deželne podpore za vsak čebelnjak in za vsak plot, ki ga postavi. Tu je treba remedure na vsak način, zakaj prav bremena za bogočastje so taka, da morajo kmeta naposled zadušiti.

Mej duhovščino se je udomačila navada, da se pri nalaganju teh bremen čisto nič ne ozirajo na gospodarske razmere prebivalstva niti na zakonske določbe, ampak da postopa kakor da je vsak župnik abso-

lutni vladar v svoji fari, in da sme početi kar se mu zljubi. Navadno ima župnik občinski odbor popolnoma v oblasti in mu kar zaukaže, da se mora narediti to in ono, ne meneč se zato, kaj sme in more občina žrtvovati. To je tudi vzrok, da se duhovščina toliko peha za občinske volitve, in da proglašja vsacega za brezverca, kdor se ustavi njenim naklepom na občinske blagajnice.

Če pride nov duhovnik v faro, mu navadno nobena stvar ni všeč. Če imajo v cerkvi starega Boga, ga nadomesti z novim, če imajo staromodni altar, ga pusti predelati, pri tem pa seveda nikdar ne pozabi na farovž, na farovško šupo in na farovski hlev. Koliko je občin, kjer so farovski svinjaki lepši in udobnejši, kakor marsikatera kmetska hiša! In vse to mora plačati že itak preobremenjeni kmet.

Koder se vsi ti stroški pokrijejo iz občinske blagajne, tam se vsaj ve, koliko da se je potrosilo za cerkvene namene. Toda največkrat napravijo duhovniki kar sami in brez konkurenčne razprave sklad. Župnik, domenivši se k večjemu z županom, naredi vso stvar prav po domače: kar predpiše lju em, ti boš toliko plačal, ti pa toliko, in potem iztirjava te naklade sam, dobro vedoč, da bi noben birič ne mogel tako uspešno ljudstva eksekvirati, kakor to stori domači duhovnik. Kmet navadno misli, da ima župnik pravico zidati kar se mu zljubi in nalagati naklade kakor hoče, in ker se povrh še boji notorične maščevalnosti duhovnikov, se v obče brez ugovora uda. Doma morda preklinja, da kar iskre švigajo, plača pa vendar. Ta način nalaganja naklad v cerkvene namene je najbolj razširjen in najbolj priljubljen, posebno tudi radi tega, ker glede porabe iztirjanih svot ni nikake kontrole.

Zadnji čas je, da se ljudstvo takemu izsesavanju odločno upre. Najdrastičnejši slučaj, kake so razmere, kjer se tako postopa, imamo v Šmartnem pri Litiji. To je naravnost vnebovpijoč slučaj najbrezvestnejšega odiranja, a da se je sploh kaj takega moglo zgoditi, ne da bi se poklicani krogi temu uprli, to postavlja našo politično upravo v nekam čudno luč.

Ne vemo, če vladajo tudi v drugih katoliških deželah tako neznosne razmere, kakor pri nas, to pa vemo, da niti pravoslavna niti protestantska cerkev ni tako draga kakor katoliška, ker tam nimajo tistega krutega izsesavanja in tistega nadležnega beračenja, ki se je pri nas vdomačilo. Seveda imamo tudi mi duhovnikov, ki so nesebični, in ki ne postopajo tako, kakor smo popisali, le, žal, da jih je malo.

Katoliška gospodarska organizacija se seveda ne poda na to polje, dasi je prav tu kmetu najlaglje pomagati. Ko bi se kmet rešil teh bremen, bi hitro laglje dihal. Zato pa apeliramo v prvi vrsti na slovenskega kmeta, v drugi vrsti pa na deželni odbor, naj se že vendar upre temu brezvestnemu počenjanju. Brez konkurenčne obravnave, to je, dokler niso pristojne oblasti dognale, če je to res potrebno, kar se zahteva, ne smejo župniki nikacih skladov predpisovati in tudi občinski odbori ne smejo v dotične namene ničesar določevati. Samo če se bo na to gledalo z vso strogostjo tako od strani prebivalstva, kakor tudi od strani deželnega odbora, se bode dalo to grdo in včasih naravnost nepošteno oderuštvo omejiti, in se bodo ljudstvu vsaj nekoliko olajšala bremena za itak veliko predrago bogočastje.

Državnozborna volitev na Goriškem.

Samostojni kandidat gospod dr. Jožef Stanič v Gorici je izdal naslednji oklic:

Volilci! Volitve v državni zbor so predurmi. Opazoval sem dosedaj hladnokrvno v ozadju volilno borbo. Upal sem do danes, da si narod sam najde izhoda iz žalostnega, prežalostnega položaja, v kateri ga je spravil neki malenkostni, osebni, ni po načelih niti po smotru kakor si bode opravičeni boj.

Vsak boj v lastnem taboru slab, po nižuje, demoralizuje. Nikdar nas pa ni no beuden dosedanjih bojev, kar smo jih, žal imeli, tako poniževal, tako slabil, kakor ta, ki je nastal v našo nesrečo brez potrebe prav sedaj, ko sila potrebujemo združenega sodelovanja v borbi za svojo narodnost, za svoj obstanek, za svoj razvitek in napredek

proti tako mogočnim nasprotnikom, ki nas obkrožujejo od vseh strani ter prežijo na trenotek, ko bi nas mogli popolnoma pogoltiti. Glavni namen bode torej, da na tej volitvi storimo konec temu prežalostnemu — kar naravnost rečeno — sramotnemu položaju.

Izvolitev katerega si bode pristaša jedne ali druge bojujočih se strank, pomeni po mojem mnenju nadaljevanje in celo poostrenje tega nemoralnega boja.

Temu mora biti konec!

Preprečiti nadaljevanje in poostrenje tega boja ter omogočiti kak izvinek iz njega, je poglaviti in odločujoči namen in pomen moje kandidature. Nič, prav čisto nič me ne vabi na Dunaj, in prav za prav vežejo me vse moje koristi na dom, in vsakdo vé, da mandat pomeni zame materialno žrtev. Materialne svoje koristi pa rad podrejujem narodnim, ako je kaj upanja, da jim morem služiti.

Brez zveze s komur si bode, ni proti komur si bode, stopam povsem samostalno pred Vas, ne — kandidat na poskušnjo, ampak kot stalen, vstrajen delavec, ki hoče, kakor se je dosedaj oddaljenega držal od vsega javnega življenja, odslej posvetiti vse svoje moči javnemu delovanju, vsestranskemu blagru in napredku svojega naroda.

Podrobnega programa Vam razvijati pač ni treba. Program svobodomiselnega in svobodoljubnega narodnega poslanca je in ostane vedno isti.

Nasproti nekaterim krivim prerokom, ki ne stoje pa — kakor vem iz avtentičnega vira — v nikaki zvezi z merodajnimi cerkvenimi krogi, čutim vendar le potrebo, posebno povdarjati ono točko, ki je bila vedno prva in poglavitna našega narodnega programa. Vero, njene nauke in oznanjevalce teh nauk sem vedno spoštoval. Vsak slovenski politik mora uvaževati dejstvo, da je naš narod vseskozi katoliški, in da mu je vera svetelja od vseh posvetnih blagin, in po tem mu je urejevati svoj program in svoje delovanje. Klerikalec nisem, to je res; toda toliko „krščanski mož“, kakor kateri si bode dosedaj proglašeni kandidati, sem tudi jaz. Nič več, pa tudi nič

LISTEK.

Tutti frutti.

Sprava — spravne konference so sedaj, v dobi nahodov in influence, na dnevnem redu, zato ni čudno, če so zapihljale tudi pri nas spravljive sapice semkaj od morja adrijskega. V uspeh pa ne morem verjeti.

„Naša straža“ je imela preteklo nedeljo prvi občni zbor. Nadejali smo se, da se bodo sestali zastopniki vseh slovenskih pokrajin in bali se, da bode zanje nedostajalo prostora v tržaški slovanski čitalnici. Ha! Nekaj nad petdeset udov je bilo navzočih. Čudno, da niti najbližjih, obmejnih Slovencev ni bilo prisotnih. Korošca in Štajerca sploh ni bilo videti, Tržačanov pa tako malo, da so majali z glavami celo najresigniranejši rodoljubi z dežele. In kako mrzlo je bilo to zborovanje! Kakor bi zašla kraška burja vsem v srce! Vse je molčalo in hrepelo po zaključku. Tako se sprava ne napravi.

Dr. Šušteršiča tudi ni bilo. Odstopil je menda zato, ker ima s konsumnimi društvi in najrazličnimi dobro plačanimi spletkami preveč opravila. „Naša straža“ pač

le rabi denar, a ne da ga nič. . . . Iz istega vzroka se tudi tajnik dr. Brejec odteguje društvu. To je zanimiv možakar!

Kako si pač, signore Brejko, predstavljate „Našo stražo“? Sicer vemo vsi, da ste učenjak, da se Vam od navdušenja dvigajo prsi in Vam miga po taktu kozja brada, kadar zadoni pesen: „Hej junaki, opasujmo uma svetle meče. . .“ Sprevideti pa morate, da se s to možatostjo ne stri-njajo konsumna društva, v katerih se junaštvo kaže s tem, da se mnogo je in pije ter opasuje, ali boljše rečeno, okoli pasu prijemlje pobožna dekleta, ne pa svetlih mečev. Kaj Vam koristijo v slučaju, da bo res treba postaviti v bojne vrste „Našo stražo“, konsumna društva? Tedaj bo treba treznega uma in junaških pestij, kakoršne ima na pr. naš „Sokol“. Vi, dr. Brejec, bode-te pa menda v tacihi odločilnih trenutkih točili konsumno-žalostni petjot in klečali pred tropo brumnih žen in na gorkem životu opasanih deklet tretjega reda. No pa nam se zdi, da delujete za konsumna društva bolj honorarii, kakor honoris causa.

Le tako naprej, gospod doktor! Morda Vas kje izvolijo za častnega občana, kakor so šentvidski očaki ljubljanskega škofa, ki si je to tudi zaslužil, saj je prenašal svoje

zavode iz kraja v kraj kakor mačka mlade. V Št. Vidu se je toraj slednjič utaboril in za silovito zaslugo, ker je nakupil nekaj blagoslovljenega farovškega sveta, je postal časten občan. Sedaj ima kot tak menda tudi pravico na isti način, kakor na Viču Vrtačnika, Št. Vidčane povazati. In to bode gotovo storil v polnem pomenu besede, če ne z vozom pa s pastirskimi listi. „Quous-que tandem, Malaventura, abutere patientia nostra?!“ Vspričo Vašega pastirjevanja je celo idealne tržaške rodoljube prav resno strah za — spravo. . . Strah pa je tudi one, ki se boje poldanskega strela z gradu in zato pisarijo na magistrat, naj pardonirajo njih živce in hiše, ki so po zadnjem potresu baje tako razmajane, da bi jim strel iz topa škodili. Boj se streljanja pač samo črne duše, ki imajo slabo vest in nečejo slišati, da čas beži — beži in se bliža ura sodbe.

In verjete, ta Vaša sodba bo strašna! Morda strašnejša, kakor ona, ki jo je izrekel „Slovenec“ o „Zvonu“ in njegovih sotrudnikih.

„Kadilo in kadilnice“ se zove duhovita „študija“, katero je prinesel „Slovenec“ v 10. številki. Zagrizena zavist, ki nas je zabavala nepopisno, cedi se iz tega spisa.

Res moramo misliti, da je paralični podlistkar, kakor sam pravi, vzrasel na pašniku in sicer med škofovimi kozli in koštruni. Tendencia „Slovenčevih“ literarnih ocen je prav tako prozorna kakor tendencia škofovih pastirskih listov. Z blatenjem nasprotnika delajo reklamo za svoje blago, iščejo odjemnikov za svoje izdelke. Prav po židovski kramarski taktiki! V soboto so smešili „Ljubljanski Zvon“, a dotični sobotni podlistek je bil le nekaj uvod članka, ki je izšel v ponedeljek, in ki je pel himne — „Dom in Svetu“. Namen je torej preočit in sredstvo prenavadno, da bi preslepilo najnaivnejšega literata „katoličana“.

Zažigalec kadila na čast „Domu in Svetu“ piše, da smo „imeli priliko v teku let napraviti si o „Dom in Svetovih“ sotrudnikih lastno sodbo“. Tako je! In žal nam je, da nam katoliška umetnost raznih Hribarjev, Bohinjcev in Krekov še vedno noče tako do srca kakor liberalna umetnost našega Aškerca ali Tavčarja.

Slabo znamenje pa je vendar to priporočanje „Dom in Sveta“ v „Slovencu“. Ali mu gre tako slabo z naročniki, da jih morate na ta način loviti? Gosp. dr. Lampe! Nabite še plakate po voglih, molite za na-

manj. Vera je tu le pretveza, pod katero se hoče nadaljevati neki sramoten in pohujšljiv boj, ki krščanski — gotovo ni. Če govorim o klerikalizmu, menim ono strujo, ki pod krinko vere zasleduje le strankarske namene nadvladanja jednega stanu, kar je gotovo protivno kardinalnim krščanskim načelom, ki slone na povsem svobodni podlagi. Nisem pa nikak neprijatelj onemu stremljenju, ki dela na tó, da bi se tudi v javnem in sploh v vsem človeškem življenju oživila in obistinila prava krščanska načela, ona npravstvena načela, ki so v jedru tako lepo izražena v samo štirih zares divnih besedah, najdivnejših, kar jih je sploh kedaj zvenelo na človeško uho: „Ljubite se med seboj!“

Kakor samovlastnim izrastkom vladateljnega klerikalizma, sem odločen protivnik brezverskemu pseudoliberalizmu. Pravi liberalizem priznava vsakemu svoje, ter stremi le po tem, da se pripomre narodu do svobodnega napredka, do prave človeške kulture, in da se ga osvobodijo vseh spon in predsodkov.

Gospodarskih vprašanj imamo toliko in tako nujnih, da se človek kar zgraža pred mislijo, da se tako brezskrbno zapuščajo in zanemarjajo, ker ni časa, kakor za neki boj, ki nima ni namena, ni pomena. Vipavska železnica, žal, ni niti pričeta, predelavska ali boljše soška železnica je še vedno pereče vprašanje, ki vpije — zaman — po rešitvi. Breme za šolske potrebe je preveliko in krivično razdeljeno. Učiteljstvo zahteva po vsej pravici, da se mu izboljša gnotno stanje, kakor se je izboljšalo skoro vsem stanovom, pričeni od duhovnika do najnižjega državnega službenika. Priskočiti mora tu v prvi vrsti na pomoč država, ki ima po državnih zakonih celo to dolžnost, kar bi bilo že itak preobloženim deželam gotovo v veliko olajšavo. — Vinogradniki v deželi bodo uničeni, ako jim ne pride v kratkem podpora. Skoro vsaka občina v deželi ima kako posebno potrebo: tu se potrebuje vodnjakov, vodovodov, cest in potov, tam uravnavanja hudournikov, izboljšanje poljedelstva, živinoreje in sadjereje, odstranjenje zaprek, ki se nameravajo napraviti sadjerejem zlasti skupčijo na Nemško, odstranjenje sitnosti na colnih mejah proti Italiji, izdatnejše državne podpore po ujmah in drugih nezgodah, provzročenih škod, pravičnejše in izdatnejše odpisovanje davkov in naklad itd. Blagostanje kmeta ni v zadnji vrsti odvisno od obrtnikov in trgovcev, ki tudi še iz drugih (političnih) razlogov zaslužijo posebno pozornost, zlasti mali obrtnik, kateremu je treba pridobiti tudi od vlade primernih podpor. Kar se kmeta tiče, sem ves na njegovi strani. Kmetski sem sin, kmet me živi, za koga naj bi torej imel srce in kojemu naj bi — ako ne njemu — obrnil v korist svoje skromne moči...! Nočem prikrivati, da bi bil moj ideal povzdigniti kmeta in njegovo stanje tako, da bi vsaka hiša vsaj jednega svojih sinov „pogospodila“, in da bi postal od teh vsaj deseti — dal Bog — pravi graščak.

Kar se tiče socialnega vprašanja sem odločen nasprotnik onemu socializmu, ki se nam prinaša iz drugih dežel, ki imajo

ročnike po cerkvah in odpustke jim obljubite, po smrti pa jim garantirajte nebesa!

Potem se ne bo treba nobene konkurence; „Ljubljanski Zvon“ se ubije in potopi in „Slovenka“ se omoži in umakne v zakonsko zatišje. Da, da, omožitev vseh urednic in sotrudnic „Slovenke“ je najuspešnejše sredstvo, da se ta moderne ideje med narodno ženstvo troseči list zatara ter s tem odpravi med ženskim svetom neljubega tekmeča „Doma in Sveta“. Pojdi v samostan, Ivanka! Ali pa se vsaj omoži, kakor tvoja čestita prednica! Potem boš uživala mir pred „Slovenčevimi“ uredniškimi listnicami in pred zašnofanimi nosovi posvečenih radovednežev!

Toda oprostite, gospod urednik, tudi neposvečenci smo včasih radovedni in zato Vas vprašam: Ali imajo konsumna društva sedaj res že tudi namen delati konkurenco gospej Löwy? Ali je resnica, da imamo tudi na Kranjskem asumpcioniste, ki si zidajo palače s telesno zasluženim denarjem „lepih Maričk“? Ali je res, da so Ravnika v petek zjutraj obesili? Ali Vam je kaj znano, da je baron Hein mesto sebe predlagal ministrom Vencajza? Prosim pojasnil.

od naših povsem različne odnošaje in druge potrebe. Boj proti kapitalizmu ni pri nas po nikakem opravičen in to tem manj, ker mi prav za prav potrebujemo kapitala, da si ustanovimo večjih obrti, da damo v deželi zaslužka vsaj onim sodeželanom, ki so sedaj pimirani krošnjariji po svetu ter si iskati kruba po Ameriki, Aleksandriji, po Rumunskem in Bog ve še kod, in ki zanašajo čestokrat v deželo namesto zaslužka le kugo, ki uničuje telo in dušo, in kvari ves narod. To bi morali uvaževati zlasti oni krščanski socialisti, ki so že po svojem poklicu dolžni skrbeti za dušno zdravje.

Sodeželanom laške narodnosti nasproti zastopati je strogo stališče popolne ravnopravnosti in enakoveljavnosti. Ne kratimo jim ničesar, zahtevamo pa, da se tudi nam ničesar ne krati. Boja z njimi ne iščemo, se ga pa tudi ne bojimo, kjer se nam vsiljuje. Spoštujemo, če se nas spoštuje, ponujamo roko, ako se jo sprejme, toda zaničevanja ne bomo prenašali! Z vso pravico zahtevamo od njih, ki se tako radi ponašajo s svojo tisočletno kulturo ter nam vedno očitajo našo priprostost, da sami v dejanjih pokažejo pravo kulturo in njene plode, katerim se radi klanjamo, kakor vsaki drugi pravi kulturi. Le pod žarki prave kulture je možno pravično in trajno sporazumljenje. Da pa moremo poskusiti z njimi kako sporazumljenje, treba najprej sprave v domačem taboru, treba, da se poravnajo osebna nasprotstva. Ape-lujemo zato na rodoljubje vodečih krogov, zlasti g. dr. Gregorčiča in g. dr. Tuma, da si podasta roke v složno delovanje ter da nadaljujeta zapričeto delo, ker takih delavcev nam tako z lahko ni moči nadomestiti. Na obe strani vežejo me prijateljski odnošaji in to daje mi srčnost in nade, da si pridobim za narod vsaj to jedno zaslug, da storim konec bratomorski borbi.

Borba za vodstvo je puhla. Mi nimamo ni voditeljev ne vladarjev, mi imamo le poslance, ki imajo zastopati narodove koristi v državnopravnih zastopstvih in pred vlado, ki imajo poizvedovati želje in potrebe naroda ter se po njih ravnati, zatajevaje vsa osebna stremljenja.

Tako tolmačim jaz dolžnosti narodovega zastopnika, in ta načela bila bi mi vodilo v javnem življenju.

Ako se Vam zdim dostojen Vašega zaupanja izkažite mi je. Ne silim se, tudi se ne skrivam. Če me potrebujete, sem Vam na razpolaganje; če me ne potrebujete — tem bolje.

Če se — po dolgem premišljevanju in premaganju samega sebe — oglašam, oglašam se le zato, da bi pripomogel do tega, da se stori konec pohujšljivemu in vse razdirajočemu boju. Najlepše zadoščanje bi mi bilo, ako bi moja izvolitev pomenila tak konec.

Pod to zastavo nastopam svojo kandidaturo. Odločite Vi, možje volilci, v katerih rokah bi bila boljša prihodnost.

V Gorici, na dan sv. Antona puščavnika 1900 leta.

Dr. Jožef Stanič,
odvetnik.

V Ljubljani, 20. januarja. Spravne konference.

Danes dobimo listo novih ministrov Koerberjevega kabineta, čegar poglavitna naloga je napraviti spravo med cislitvanski narodi, zlasti pa med Čehi in Nemci. Koerber je izdelal jezikovni zakon ter ga po dogovoru z različnimi poslanci desničarskih in levičarskih strank popravil in predelal ter ga predložil spravnim konferencam kot podlago razpravljanj. Da bi se doseigel kak uspeh, je težko verjeti, in Jugoslovani si sprave med Nemci in Čehi celo ne moremo želeli, kajti ko se reši jezikovno vprašanje le za Češko in Moravsko, bodo imeli Slovenci v jezikovnem oziru tolikanj težji boj, ker bodo precej osamljeni. Sicer pa že poskrbijo nemški radikali, da se sprava ne doseže. Wolf, Schönerer, Iro in taki možje morejo igrati važno vlogo le v bojnem metežu, ne pa v idiličnem miru. Zato pa se že oglašajo njihova glasila z vso rezkostjo proti spravi, oziroma stavijo take pogoje, da bi storili Slovani samomor, ako bi jih sprejeli. „Ostdeutsche Rundschau“ se odločno upira nameri, da se reši jezikovno vprašanje po deželah, češ to bi bilo principialno sprejetje zahtev „slovan-ko-klerikalnih federalistov“. Zahteva pa

da ne more biti prej miru, dokler se zakonito ne proglasi nemščina kot državni jezik. Schönererjev list „Unverfälschte deutsche Worte“ zastopajo takisto zahtevo, da mora biti nemščina skupni armadni in uradni jezik. Posl. Iro pa gre še dalje ter mu je celo binkoštni nemški program premil, nedostaten ter so njega sestavitelji v marsičem izdali interese svojega naroda. Radikalci govore torej do cela nespravljivo. Jutri imajo načelniki leveice svojo sejo, da določijo svojo taktiko pri spravnih konferencah; prihodnji teden pa se zbero poslanci nemške napredne in nemške narodne stranke. Mladočeški poslanci pa imajo svoje posvetovanje glede nove vlade in sprave v petek, in sicer v Pragi.

Razmerje med Nemčijo in Francijo.

Nemški listi se bavijo obširno s slovesom francoskega vojaškega atašeya grofa Foucalda pri nemškem cesarju. Viljem II. se je poslovil od francoskega vojaškega zastopnika nenavadno ljubeznivo, kar je napravilo v Franciji najboljši vtisk. Splošno pišejo danes nemški in francoski listi o korektnih in prijaznih odnošajih med obema vladama ter sklepajo iz tega, da se je nekdanje sovraštvo domalega že razgubilo. Nemčija se previdno in z največjim taktom izogiblje vsemu, kar bi moglo Francijo količkaj zadeti ali celo žaliti. Takoimenovani boljši in višji krogi simpatizirajo pri vsaki priliki s Francijo, in zlasti nemški cesar stori vse, da ugladi med državama vsa nasprotja. Pri raznih prilikah se je trudil celo na pretiran način pokazati Franciji, da ji je dober sosed, in tudi pri slovesu od grofa Foucalda je naglašal z gorkimi besedami svojo željo, da naj sta si Nemčija in Francija sosed, ki si zaupata. Zdi se, da res doživimo senzačni dogodek, da sprejmo Francozi na svoji svetovni razstavi med drugimi vladarji tudi nemškega cesarja. Evropskemu miru bode to le nova opora.

Vojna v Južni Afriki.

Novih poročil z bojišča ni, nego se javljajo le posameznosti, kako so brigade Bullerja, Lytteltona in Warrena v večji razdalji druga od druge prekorale reko Tugelo ter se utrdile na levem bregu. Buri se Angležem iz docela neumevnega vzroka niso posebno upirali, nego so jih pustili skoraj brez odpora priti na levo obrežje Tugele. Listi sodijo, da so Buri spremenili svojo taktiko ter da mislijo zvabiti vsako posamezno angleško brigado v past. V Londonu vlada seveda veliko veselje in nekateri časopisi se že širokoustijo, kakor da ima Buller zmago že v žepu. Da imajo Angleži še več veselja, so raznesli njihovi listi še vest, da je general White premagal Bure, ki so oblegali Ladysmith, ter da je danes mesto že svobodno. Te vesti pa niti londonski listi ne verjamejo, dasi je možno, da bodo Buri obleganje Ladysmitha res opustili, da se lotijo v tem večjem številu Bullerja in njegovih dveh tovarišev. Angleži v Južni Afriki dobe prihodnji teden novo pomoč, iz Londona odrine namreč zopet nekaj ladij, ki popeljejo tja doli 72 topov, 3710 mož in 2210 konj. „Times“ poroča, da stoje ob Tugeli sledeče bojne čete: Leva, glavna kolona pod Warrenom šteje 12.000 pešcev, 1500 jezdecev, 30 topov in šest havbic. Bullerjev oddelek ima 7000 mož, 18 topov in havbic ter nekaj Maksimovih topov. Cleryjeva kolona je ostala pri Kolensu.

Dopisi.

Z Bleda, 18. januarja. Sedaj se deli blejska občina. Tem povodom je moral odstopiti klerikalni župan, ki je vedno tako kimal, kakor so velevali v farovžu, in se je vodstvo občine začelo izročilo trojici občanov. Zlaj vodijo občino gg. Jos. Verderber in Jakob Pternel, oba odločna pristaja narodne napredne stranke, ter neki klerikalec. Bivši župan Kejžar je sedaj v hudih stiskah in morda pride že kmalu trenotek, ko bo naša gospoda Mraka in Oblaka obkladal z najkrepkejšimi priimki. Stvar je pa tudi taka, da bi vsacega minila potrpežljivost. Pri zadnji občinski volitvi sta namreč velečastita gospoda Mrak in Oblak Kejžarja slovesno zagotavljala, da mu pojdeti vedno in v vsakem oziru krepko na roko, če prevzame županstvo. Kejžar se je na to zanašal, pa ni pomislil, da pri gosp. Mraku kakor pri gosp. Oblaku prijateljstvo samo do žepa sega, ne pa tudi naprej. Pri prevzetju občinske blagajne se

je namreč sedaj izkazalo, da manjka čez 700 gld. občinskega denarja. Klerikalni župan Kejžar je cincal in cincal, pa le ni mogel izkazati, kam je ta denar pošel. Ker pa se s puhlimi besedami nihče ni zadovoljil, je povabil svoja prijatelja Mraka in Oblaka, naj onadva pregledata račune in pojasnita, kako je s tistimi 700 gld. Oblak in Mrak sta račune res pregledala, a dlje ko sta jih pregledovala, bolj sta se jima oblačila obraza in mračili pogledi. Celo uro sta račune v red devala in na zadnje povedala, da jih sploh ni možno v red spraviti. Ta je pa lepa, kaj ne? Prej, dokler ni bilo klerikalcev v obč. odboru, je vladal uzoren red. Klerikalci pa so vse tako v nered spravili, da se niti tako prebrisana dva tiča, kakor sta Mrak in Oblak, več ne spoznata v računih, dasi sta bila vrhovna gospodarja obč. odbora in župana in stavsled tega vsaj moralno odgovorna za bivšega župana Kejžarja. Blejci smo sicer dobrega srca, a tako dobrega vendar ne, da bi ta primankljaj čez 700 gld. na-se vzeli. Kejžar zdaj na skrivnem samo moli in se posti, pa zato občina le ne bo vtrpela tistih 700 gld. Tega tudi deželni odbor ne more dopustiti. Čudno je, da se prečastita duhovščina za Kejžarja več ne zmeni. Župnik hodi pridno od hiše do hiše ponujat „Domoljuba“, ki je ravno tako neslan, kakor so župnikove pridige, samo h Kejžarju ga ni. Kejžarju svetujemo, naj se drži Mraka in Oblaka. Ta dva sta ga zapeljala, da je prevzel županstvo, ta dva sta ga komandirala, naj torej tudi placata, kar manjka v blagajnici. Denarja imata itak dovolj, kakor peska ga mora biti v farovžu, ko je župnik samo staro šolo za okroglih 4000 gld. preplačal. Sicer pa mora imeti pri konsumnem društvu tudi venko dobička. Glede tega društva imata Mrak in Oblak največjo skrb, kako ljudi navaditi pijančevanja. Nikoli jim ljudje dosti petjota ne spijo, dasi so zdaj začeli pijančevati že taki, ki se prej niso nikdar v gostilni prikazali. Oj, ta konsum! To mora biti profita! Blago je slabo, a dražje kakor povsod drugod. Ker konsum nič davka ne plačuje, skrbje drugi, da ima vsaj država kaj koristi od njega. Konsum je že precej kazni plačal in jih bo še, pa vendar mora biti dobiček še vedno jako lep. Toda vrč se nosi le toliko časa k vodnjaku, da se razbije. Prišel bo dan, ko bo jok in stok zavladal. Kako bo župniku tedaj pri srcu, ne vemo. Mislmo, da blizu tako, kakor pred Božicem. Na Miklavžev večer so namreč parklji lovili č. g. Oblaka in ga po vsi sili hoteli stlačiti v koš. Bežal je pred njimi, da se je kar spodtikal. Morda je mislil, da so prišli že zdaj pravi parklji ponj. Kakor hitro so ga nesle noge, je dirjal na orožniško postajo in res našel tam zavetja. No, gosp. Oblak, kar se zdaj ni posrečilo, pride morda drugikrat. Parklji Vas na vsak način dobe, zakaj da bi Vi postali deležni nebeskega kraljestva, tega ne verjamem, četudi molijo za Vas vsi „dvičniki“ in vse „dvičice“, kar jih je v občini, in če se še tako goreče lotite ženitovanjskega posredovanja. Le glejte, da pri ženitovanjskem posredovanju ne boste imeli take smole, kakor pri izbiri župana!

Iz Čadrama, 17. januarja. Tudi pri nas se je že pričela gonja zoper cenjeni Vaš list in to prav po receptu kranjske črne armade. Pri pridigi v Čadramu je namreč naš „vrlji“ g. župnik omenil, da je bil „Narod“ toli predrzen, prinesiti članek o sv. očetu, ter dejal, da se „Narod“ sploh le izdaja, da ščuje proti katoliški cerkvi. Zatrjeval je, da ga nihče brati ne sme, ker je strup za dušo! Trdil je tudi, da „Narod“ ni vreden družega, kakor popljuvati ga in ga vreči pod mizo, da je za list prostor le na smetišču, pa ne na mizi posvetenih ljudi. Kaj naj poreče človek, o taki strastni agitaciji zoper časnik, katerega vsak rad čita, kdor ima le količkaj zdrave pameti in ki ne odobruje delovanja duhovnikov na polji, na katero bi se ne smeli nikdar podati? Kaj je napotilo tega župnika, ki niti vreden ni, da bi „Narod“ v roke vzel, k takemu zlorabljenju lece? Naj to nekoliko pojasnimo. Podajamo le fakta. Zveze mej njim in „Narodom“ zasledili bodete takoj. Pri nas je hvala Bogu večina faranov samostojnega mišljenja. Ker je „Slovenski Narod“ jedini slovenskih listov, ki si upa ožigosati sedanjo gonjo kleri-

kalcev zoper vse svobodno misleče stanove, je začel biti sebičnežem nevaren. Naš g. župnik Juri že dolgo hrepeni, da bi postal v svoji fari edini gospodar, pa ne znaniti v verskih rečeh, ampak zapovedoval bi rad vsem faranom v rečeh, katere niso z vero v nikaki zvezi. V občinski zastop se trudi dobiti le take može, kateri bi plesali vedno po njegovem taktu. Postavljena je sedaj nova cerkev v fari s 3000 ljudmi, kar me spominja na peto kolo pri vozu. Župljani so prispevali ali radovoljno ali drugače za cerkev v vrednosti okoli 50.000 gld., kar priča, da so zelo verni. Treba bode še novega župnišča pri cerkvi, a tok prispevkov se je pretrgal, ljudstvo je izsesano, da ne more več darovati. Pomagalo se mu bode s konsumom, katerega rojstvo že vsaki čas pričakujemo. A porod mora biti težak, da tako dolgo trpi; tudi še nimajo strehe, pod katero bi ta izrodek spravili. Sliši se tudi, da je dobil gosp. župnik ime „konsumderekstar“. V Oplotnici so 4, v Čadramu 1 trgovina, konkurenca je torej dosti velika. Enega trgovca je hotel gospod župnik s konsumom spodbiti ter njemu in njegovi družini takorekoč nit življenja pristrichi. Isti trgovec ima v sredi vasi hišo v najemu, v kateri trži. Gospod župnik je šel k lastniku te hiše, da bi mu jo prepustil za konsum. Ta korak je bil zavraten. Naperjen je bil proti poštemu trgovcu, ki je veliko dobrega storil za domače uboge. Ko bi se bil posrečil, bila bi pahnjena družina s tremi nedoletnimi otroci v bedo. Tako ravnanje g. župnika se pač nič ne ujema z nauki našega Izveličarja. Obsoja se samo ob sebi. Deseti brat — N. Zorko, kaplan na Pribovi, ustanovitelj konsumnega društva in osrečevalec kmeta v Rečici v Savinski dolini, — ki je po svoji usodi privandral v našo sosesko, pokazati se je tudi hotel našim kmetom kot osrečevalec ljudstva. Pomagal je g. župniku ustanoviti v Čadramu posojilnico. Ta zavod se bode sam hvalil. S konsumom bo v zvezi in z njim gladil pot klerikalizmu. Pozabiti pa tudi ne smemo mojstrovega pomočnika. Tudi ta se je spominjal raz leco „Naroda“. Zagrozil se je celo, vihteč pesti proti ljudstvu: gorje mu, ki bode čital ta list. Prijubljenost tega gospodka pri naših ljudeh se je pokazala pri letošnji „beri“. Smili se mi, da je tako malo dobil. Saj se tako brezsebično trudi pri agitacijah za občinske volitve. Oh ti grda nevhvaležnost! Kako ve razlagati katoliško moralo v cerkvi, a kako je zvest svojim besedam, je pokazal o pustnih večerih in drugih ponočnih veselicah. Kakšni so nasledki drugo jutro v spovednici, vse to povem drugokrat. Seveda to vse ni greh. Če pa kdo „Narod“ čita, to pa je greh. A „Narod“, od črnih na smetišče zavržen, ima marsikatero dobro zrnco, katero bode tudi pri nas pognalo in dober sad obrodilo. Našim gospodom namestnikom božjim in posiliosrečevalcem ljudstva — za lastni žep — priporočali bi ne koplje jam drugim, da sami vanje ne padete.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. januarja.

— **Dopolnilna deželnozborska volitev.** Kranjska trgovska in obrtniška zbornica je danes na mesto umrlega gospoda Ivana Perdana izvolila deželnim poslaneom in predsednikom gosp. državnega poslanca Josipa Kušarja. Podpredsednikom je bil izvoljen gosp. Anton Klein, provizornim namestnikom pa gosp. Iv. Baumgartner. Volitve so se izvršile docela mirno in redno.

— **Nepotrjena zaplemba.** Ob svojem času smo ljubljanskemu knezoškofu Jegliču svetovali, da naj svoje pastirske liste piše svojim duhovnikom, ki v marsičem prav krvavo potrebujejo pouka svojega višjega pastirja. Trdeč, da se v škofiji nahajajo posamezni duhovniki, ki veri in cerkvi dosti več škodujejo, nego vsi štirje „prokleti listi“ smo pisali: „Detomora v župniščih na črnem vrhu in v Leskovcu sta že sama zadostovala, da sta zastropila najširše kroge. Poleg jako dobrih in vnetih duhovnikov so pa tudi taki, ki ne zaslužijo nikakega spoštovanja. Poleg treznih so tudi taki ki se udajajo pijančevanju, da se pijani valjajo po jarkih; poleg krepostnih so tudi taki, ki ne znajo brzdati svojih strastij do ženstva in se ne menijo za veliko pohujšanje, ki je provzročajo, da, najdejo se celo taki, ki preminjajoč privatno

hiše v blišču, zadoščajo svoji seksualni pohoti celo vpricho družih, v tem ko nedorasli otroci take prizore skrivaj pri oknu opazujejo.“ Te vrstice nam je ljubljansko državno pravdnistvo giljotiniralo. Tukajšnje deželno sodišče pa zaplembe ni hotelo potrditi, na kar se je državno pravdnistvo zateklo do sodnega dvora druge stopinje. Leta pa je sedaj pritožbo zavrnil, češ, da se zaplenjene vrstice ne obračajo proti duhovskemu stanu v obče, temveč samo proti pojedincem tega stanu, ter tudi ne obsejajo poziva k sovraštvu do posameznih delov človeške družbe, tako da ni vtemeljen pregrešek §. 303. kaz. zak. S tem je državno pravdnistvo v kratkem dvakrat pogorelo, zategadelj pričakujemo, da bode v bodoče previdnejše postopalo. Če sme škof s svojimi nunčki brez ovire na nas streljati, je le pravično, če se nam ne stavijo zapreke, kadar vračamo ti fanatizovani tolpi strel s strelom!

— **Volitev udov in namestnikov v komisijo za cenitev osebne dohodnine v cenilnem okraju Ljubljana.** Volitev se vrši za I. in II. skupino dne 22. t. m. od 9. do 12. ure dopoldne, za III. skupino pa dne 23. t. m. ob istem času, vsakokrat v „Mestnem domu“. Prva skupina voli samo jednega namestnika in se priporoča g. Vaso Petričič, veletržec in predsednik mestni hranilnici ljubljanski. Druga skupina voli jednega uda in se priporoča g. Josip Lavrenčič, blagajnik mestnega užitninskega zakupa. Tretja skupina voli dva uda in dva namestnika in priporočajo se: za uda gg. Ivan Šušnik, kanonik in Josip Turk, občinski svetnik in podjetnik, za namestnika pa gg.: Ivan Plantan, c. kr. notar in obč. svetnik in Ivan Belič, gostilničar in posestnik.

— **Škofovi zavodi.** Kar ganljivo je čitati, kako se „Slovenca“ smili Ljubljana. Prepričani smo, da bo marsikatera pobožna ženica otirala solze, kadar pregleda sinočnega „Slovenca“ uvodni članek in izve iz njega, da so ti preklicani liberalci še zadovoljni in veseli, ker škofovih zavodov ne bo v Ljubljani, dasi bi bila pri njih vsa Ljubljana toliko zaslužila, da bi ljudje ne vedeli kam z denarjem. Ta „Slovenčeva“ spekulacija na ljubljanske obrtnike nas res sili na smeh. In z nami vred se smejejo tudi obrtniki, ker dobro vedo, da je škof že pred več dnevi tej spekulaciji izpodnesel stališče. Ko so namreč šli konservativni obrtniki h škofu prosit ga, naj jim da pri svojih zavodih kaj zaslužiti in naj zavode na vsak način zgradi v Ljubljani, tedaj je imel Presvetli jako lep govor, čigar smisel je bil približno ta-le: „Zasluzek Vam je zagotovljen. Kar bo del pri stavbi, vse razdelim mej Vas konservativno-krščansko-socialne obrtnike. Liberalci seveda ne dobe niti krajcarja zaslužka. Zavodov pa ne morem zidati v Ljubljani, ker ni denarja. Stavba bo namreč v Št. Vidu veliko manj veljala, kakor bi veljala v Ljubljani, in zato sem se odločil, da ne zgradim svojih zavodov v mestu.“ — Konservativni obrtniki so jako zadovoljni zapustili škofa in le žele, da bi moške-pobiravci veliko denarja zberali, da bi se delo čim prej začelo. Raznesli so seveda po vseh gostilnah, kar jim je škof povedal, in zato je umevno, da se ljudje smeja kar trkljajo, ko čitajo v „Slovenca“, da je občinski svet kriv, da škofovi zavodi ne bodo stali v Ljubljani.

— **Fiat iustitia — pereat mundus.** Zadnjič smo pod tem naslovom govorili o nezdigi, ki so jo provzročili škofovi konji na Viču in konstatirali, da se proti škofu ni postopalo kakor bi se po naši sodbi moralo. Iz tega smo izvajali, da pred zakonom nismo vsi jednaki. Med tem smo se spomnili drugega tacega, jako eklatantnega sličaja. Cerkniški kaplan Lavrenčič je lansko leto po noči z bokserjem napadel na javni cesti v Cerknici necega moža in ga tako udaril, da se je ves krvav na lici mesta brez zavesti zgrudil. Ta napad, izvršen v pijanosti, je pa še danes neznakan. Če bi bil tak napad storil kak kmetijski fant, bi bil gotovo hudo kaznovan, in sam Bog bi ga ne mogel rešiti zopora. Kaplanu Lavrenčiču pa se ni zgodilo nič drugega, kakor da ga je škofovo glasilo radi njegovega junaštva pohvalilo. Kaj je vzrok, da se proti Lavrenčiču ni postopalo? Oče napadanega in poškodovanega fanta je bil šel sam na sodišče v Cerknico vprašat, kaj je z ovadbo. Tam so mu rekli: Še ni iz Ljubljane nazaj prišlo. Tega je že precej časa, a kakor se

kaže, ta stvar še vedno ni „iz Ljubljane nazaj prišla“ na veliko radost vseh ponočnjakov in pretepačev, ki zdaj pravijo: Kar je kaplanu Lavrenčiču dovoljeno, mora biti dovoljeno tudi nam.

— **Bode li res sodni svetnik Vencajz „tabaktrafikan“ v občini Vič?** Značilno je in zanimalo bode marsikoga izvedeti, kako hočejo vrli klerikalci v viški občini koristiti na katoliški podlagi. Meseca decembra m. l. bila je razpisana na Glincah neka trafika, katera je bila do sedaj le provizorično oddana. Kakor povsod, tako morali so tudi tukaj ti vrli rudečenosci svoje katoliške nosove vtakniti v to zadevo. Trafika je bila do sedaj oddana proti letni odškodnini erarju 40 gld., kar je, ako se vzame letni čisti dobiček iste, v znesku okroglih 149 gld. primerno, a vzlic temu je dosedanji najemnik pri licitaciji ponudil 57 gld. Vrli gospod Vencajz, kateremu je oče Mesesnel pridobil krivičnim potom gostilniško koncesijo za vinogradniško društvo, ker se je nadjal prodati svoj mlin „Gospodarski zvezi“ za lepo svoto, poslal je svojega klerikalnega agenta in agitatorja iz Ljubljane k licitaciji, ter ponudil znesek 72 gld. in postal tako najvišji ponudnik. Predpisi za oddajo tobačnih trafik zahtevajo pa, da se morajo trafike v prvi vrsti oddati odslužnim vojakom ali njihovim vdovam, državnim slugom ali istih vdovam ter da mora stanovati ponudnik oziroma najemnik tamkaj, kjer trafika izvršuje. Gospod Vencajz pa je bil pozabil vsled preoblega opravila na to točko ter v ponudbi navedel stanovanje ponudnika v Ljubljani in na ta način pogrel s svojo ponudbo. A človek obrača, Vencajz pa obrne. Vložil je drugič ponudbo po preteku določenega termina, kar bi drugemu gotovo ne bilo dovoljeno, a sedaj pod svojo firmo, namreč pod firmo katoliškega „Vinogradskega društva“. Ker finančna direkcija v Ljubljani ni pooblaščen draštvom oddajati trafik, poslana je vsa zadeva na ministarstvo, kjer je čisto lahko mogoče, da v družbi s Krekom izposluje, da se mu podeli trafika. Ali bodo katoliške smodke boljše dišale? —

— **Ižanci si belijo glave zaradi nekih okolnosti o smrti njihovega župnika Dolenca.** Če je res vse tako, kakor se govori, potem ni čuda, da izumljajo najrazličnejše kombinacije. Govori se namreč, da je župnik Dolenc umrl okoli 6. ure zvečer, a zvonilo mu je šele naslednji dan menda šele ob 10. uri dopoldne, govori se, da do tedaj skoro nihče v fari ni vedel, da je župnik že mrtev; govori se, da je bila župnikova kuharica, njegova resnična sorodnica, menda dve uri pred Dolencovo smrtjo in vzlic joku in protestovanju župnika iz farovža odpravljena in končno se tudi govori, da se je v času od 6. ure popoldne do drugega dne ob 10. uri dopoldne vršila nekakšna neuradna inventura župnikove zapuščine, da je nekdo to zapuščino nekako v red deval in spravljaj. Koliko je resnice na teh govoricah, tega seveda ne vemo. Faktum je, da si Ižanci belijo glave in si na različne načine tolmačijo navedene okolnosti. Morda dožene urad. inventura in zapuščinska razprava kaj več. Zanimiva bo že radi tega, ker pride na razgovor tudi vprašanje o mežnariji, ki je zemljeknjižno vpisana kot lastnina župnika Dolenca, dasi so jo zgradili farani in je nikdar niso odstopili umrlemu župniku. O načinu, kako je župnik prišel do te mežnarije, bomo še govorili.

— **Iz klerikalnih konsumnih društev.** Blejskim svedcem se danes nekoliko hlačice tresejo. Danes je namreč v Radovljici kazenska obravnava vsled necega prestopka. — Glede slavnoznane konsumnega društva na Igu smo sedaj izvedeli nekaj zanimivega. Temu društvu je stal na čelu župan in posestnik Martin Zdravje, pa je odstopil, ker se mu gabi, kar se je v društvu počenjalo. Značilno pa je to, da društveni načelnik — ni bil nikdar člen tega društva in ni nikdar niti krajcarja vplačal. To so razmere, kaj?

— **Iz Ribnice se nam piše:** Včeraj sem se pripeljal z „Luko Matijo“ v Ribnico. Ko grem proti izhodu, vpraša tam stoječi mož „posteljona“: „Kje so pa „gaspud“?“ Začuden pogledam, kakega „gaspuda“ želi ta mož. Obrnem se proti vlaku ter vidim, da gre res jeden „gaspud“ in sicer „ta lepi kaplan“ iz Dol. vasi. A, ha, torej tega gospoda je želel ta mož. Precej sem uganil, kje je bil v Ljubljani — v škofijo gotovo

— ga je zanesla burja. Slišal sem, da pride v soboto v Dol. vas sam škof, in sicer osebno se prepričat, jeli res potreba kapelana imeti tam No, nihče mi ne more oporekati, ako pravim, da se je šel ponujat v nadaljno službovanje v „lončariji“. Kdo bo pa potem vodil konsum, ako ne bo tam „ta lepega kapelana“? Kdo bo znal potem tako izvrstno „vagati“, če ne bo tam izveženca? Ta „duhovni komi“ je celo v neki vaški prodajalnici razlagal prodajalcu, kako se mora tehtati, da se ne „zavaga“ v svojo izgubo. Vidite, znati se mora — po Ravnikovem — pa ne „falira“ društvo. Naravno je torej, da je njegova prva skrb, ostati v Dol. vasi. Seveda Jeglič bo gotovo milosten, ko pride tja in vidi konsumno društvo. Da se bo bolj razcvital „blagor društva“, bo moral presvetli „cementirati“ s svojo milostno roko tehtnice, litre in metre — potem pa, zdrav bodi še nadalje v „lončariji“, „ta lepi kapelan“ in ne zabi, da sta „oče in sine“ istega mišljenja!

— **Vzor Narodnega gospodarja.** Iz Šenčurja se nam piše: Tudi pri nas smo dobili nebroj izvodov „Narodnega gospodarja“ in pregledali novi list z velikim zanimanjem. To naše zanimanje je toliko večje, ker pravijo, da bo pri „Narodnem gospodarju“ imel prvo besedo naš dobro znani gospod Aleš. Njega nam predstavljajo že v prvi številki kot nekaj vzor, le ne vemo ali narodnega gospodarja sploh ali samo „Narodnega gospodarja“. V prvi številki „Narodnega gospodarja“ beremo v dopisu iz Cerknice (ki pa je bil bržčas zveržen v Ljubljani): „Marsikak skrben gospodar se že poprašuje: Kje naj si potem iščem dohodkov, da preživim pošteno svojo družino? O tem naj Vam dá svetov g. Aleksij Bergant, ki je sam velik posestnik in kmetovalec, poleg tega pa je tudi proučil najvišje kmetijske šole na cesarskem Dunaju“. Raca na vodi, to mora imponirati. Če ima „Narodni gospodar“ same take strokovnjake na razpolaganje, potem se mu mora res čestitati. Samo čuditi se ne sme, če se pri nas v Šenčurju ne bomo naročili nanj, zakaj mi se lepo zahvalimo, da bi nas poučeval gospod Aleš, dasi je bil na cesarskem Dunaju. Nečemo namreč postati taki posestniki in kmetovalci, kakor je gospod Aleš. „Narodni gospodar“ pravi, da je gosp. Aleš velik posestnik in kmetovalec. V tem oziru se mu je zgodila mala pomota, kajti Alešov oče je bil pač velik posestnik in kmetovalec, sin pa je le prav majhen gospod, ki se odlikuje najbolj po tem, da razkosuje zemljišča in je torej jako prikladen za list in za stranko, ki tudi nima drugega namena, kakor da razkosa in razdere, kar so drugi naredili.

— **Slovensko gledališče.** Sinoči je bil zopet dan slave in časti za slovensko dramo. Igrali so v malone razprodanem gledališču prvič Aškercovo izvirno dramo „Iz majlov“, lepo delo, polno duha in krvi in dramatiškega življenja. Drama je vredna, da ji posvetimo več časa in več prostora v razmišljanje in oceno, zatorej odlagamo kritiko do prihodnjic. Za danes le konstatujemo, da so vsi po vrsti sinoči kar najizbornejše igrali, kar nam znači, da so se naši igralci in igralki s posebno ljubeznijo poprijeli študiranja Aškercovega dramskega prvorojenca. Od srca smo veseli tega častnega uspeha in od srca častitamo Aškercu na lepem delu, a našemu vrlemu dramskemu osebju na krasnem igranju!

— **Benefica rež. R. Inemanna.** Jutri bo benefica prezasluženega režiserja tako lepo napredujoče slovenske drame, g. Inemanna. O umetnosti tega genialnega moža nam ni treba govoriti, saj se je dokumentirala z vsako novo igro, katero je igral tekom šestletnega svojega bivanja v Ljubljani. Gosp. Inemann je predstavljaj v tej dobi skoraj nepregledno vrsto vlog in sicer do malega same glavne, največje in najtežje. V svoji neumornosti vstraja g. Inemann ne le kot igralec nego tudi kot režiser in učitelj dramatične šole. Koliko umetniškega užitka nam je že pripravil, kolikokrat nas zabaval in kolikokrat ganil in pretresel do dna srca! Gosp. Inemann je cel umetnik, kar mu je priznala letos ob priliki njegovega gostovanja v Pragi češka kritika, ki je ostra in stroga kakor dunajska. Praški listi so bili tedaj polni hvale in priznanja. List „Zlata Praha“ pa je prinesel celo Inemannovo aliko, kar se zgodi le največjim umetnikom. V nov dokaz koliko dela Inemann na našem odru

naj navedemo le njegov letošnji repertoar novitet. Nastopil je v tehle novih igrar: Vaški podobar (Lenart), Potovanje g. Fajdige (stotnik Golob), Sama med seboj Jernej Turazer (Turazer), Logarjevi (Janko), Strahovi (pastor), Revizor (Revizor), Od stopinje do stopinje (Stroj), Hamlet (Hamlet), Netopir (Frank), Izmajlov (Izmajlov). Starejši vlog ne navajamo. Prepričani smo torej, da izrazi naše narodno občinstvo gosp. Inemannu jutri z najmnogobrojnejšim obiskom njegove benefične predstave svojo veliko zahvalo!

— **Dramatiška akademija.** Na korist gledališkemu penzijskemu fondu priredi naše dramsko in operno obje dne 17. februarja v veliki dvorani „Narod. doma“ dramatiško akademijo z veleznanimim in originalnim vspehom. Pokroviteljstvo akademiji sta sprejeli blag. gospej Franja Tavčarjeva in Milica Hribarjeva. Patronese pa so č. č. gospe: dr. Ferjančičeva, dr. Furlanova, notar Gogolova, dr. Hudnikova, Iv. Knezova, dr. Kušarjeva, Levstekova, dr. Majaronova, Malijeva, Povšetova, Souvanova, dr. Šlajmerjeva, Velkavrhova, dr. Zupančeva in Marija Zupančičeva. Imenovane č. č. gg. so izrekle odboru svoje veselje in ponos, da jim je dana častna prilika sodelovati pri tako človekoljubnem podjetju. Gledališki penzijski fond bode redno podpiral onemogle, stare ali bolne slovenske igralce in igralke ter jim tako zagotovil brezskrbnejšo bodočnost. Ta fond, ki bi se bil moral že davno ustanoviti, bo za razvoj slovenskega igralstva sčasoma največjega pomena, saj se bodo posvečali poslej dramatični umetnosti Slovenci mnogoštevilnejše kot doslej, ko ni imel igralec za starost in bolezen nobene redne in izdatne podpore. Želeli je, da se slovensko občinstvo zavzame resno plemenite ideje penzijskega fonda ter dejanski primore, da se dramatiška akademija obnese docela. — Gospoda Eng. Gangl in Fr. Orehek sta prispela k fondu vsak s 10 K. Naj bi našla mnogo posnemovalcev!

— **Ljubljanski „Sokol“.** V zadnji seji se je odbor konstatiral tako-le: Poleg na občnem zboru voljenih dveh funkcionarjev staroste dr. Tavčarja in podstaroste dr. Kušarja je prevzel tajništvo Dore Ver-nik, blagajništvo pa Pavel Skalé. — Načelnik maskaradnemu odseku, ki se je pomnožil z nekaterimi člani je g. Gustav Jagodic. Maskarada bode kakor običajno, pustni torek, dne 27. februarja pod devizo: „V osrčju Afrike“. Priprave so se že začele delati.

— **Slovensko pisateljsko podporno društvo** vabi svoje članove, da se v obilnem številu udeležijo občnega zbora, ki se bode vršil v ponedeljek, dne 22. januarja 1900. leta ob osmih zvečer v spodnjih prostorih čitalniške restavracije v „Narodnem domu“. Ako bi tedaj ne bil občni zbor sklepčen, se bode vršil nov občni zbor teden pozneje, dne 29. januarja na istem mestu in ob isti uri. Odbor.

— **Maskarada pevskega društva „Ljubljane“** dne 4. februarja t. l. bo udeležencem v marsičem nekaj izrednega nudila. V tem oziru se nam piše: „Dantejev pekel“ bo obsegal iznenadljive točke in prizore dozdaj še nikdar prirejene vrste. Ker pa je zdaj v tem oziru varovati tajnost, bode slavno občinstvo kasneje kaj več izvedelo o posameznostih.

— **„Benetke v Ljubljani“.** Pod tem naslovom priredi pevsko društvo „Slavec“ svojo letošnjo veliko maskarado, katera bode na malo pustno nedeljo, dne 18. februarja v telovadni dvorani „Narodnega doma“. Obširna dvorana bode spremenjena povsem v slikovito beneško pokrajino, ter okrašena čez in čez z velikimi dekoracijskimi slikami, tako da bode tudi letošnja maskarada vredna sovrstnica prejšnjih, priznana krasno aranžiranih maskarad. Pomnoženi odbor je pridno na delu, ter mu bode skrb, da bodo vse posameznosti in značaji odgovarjali gori navedenemu naslovu. Ker prihajajo že sedaj vprašanja in naznanila glede mask in skupin, naznanja odbor, da bode dajal na vsako vprašanje drage volje pojasnila.

— **Slovensko trgovsko pevsko društvo** priredi 10. februarja v veliki dvorani „Narodnega doma“ svoj plesni venček. Natančneje o tem v kratkem.

— **Družbe sv. Ciril in Metoda** naj-noveji otroški vrtec v Trzinu se v pone-

deljek, 22. t. m. s primerno slovesnostjo odpre. Piše se nam od tod, s kakšnim veseljem pričakujejo tega našega otroškega vrteca v Trzinu. Oglasilo se je do sedaj že 44 otrok; torej se bodo komaj mogli vsi sprejeti. — Slovenci, ta postajanka v Trzinu je tako važna, kot malokatera druga na slovenski zemlji. Ne zabite ob nobeni priliki naše požrtočje se družbe. Podpora nam treba — znatnih denarnih podpor!

— **Ustanovni občni zbor „Ruskega Kruška“** se bode vršil v torek dne 23. t. m. v „Narodnem domu“ z nastopnim vspehom: 1. Poročilo predsednika osnivalnega odbora. 2. Čitanje pravil. 3. Vsprejemanje členov. 4. Volitve predsednika in odbora. 5. Slučajnosti. Začetek ob 8. uri zvečer. — Na ta zbor so vabljeni zlasti vsi oni, ki so se jeseni leta 1899. v tako obilnem številu priglasili za udeležnike učnih kurzov ruskega jezika, pričakovati pa je, da se ga udeležijo in društvu pristopi tudi vsakodrug, komur slovanstvo, slovanska vzajemnost itd. pomenja vendar nekaj več nego golo frazo in prazno navdušenost. — Za osnivalni odbor dr. Ljudevit Jenko.

— **Vodnikova beseda** priredi šišenska čitalnica na Svečnico dne 2. februarja. Vspored običajni veselici bo: Prolog, igra: „Dva gospoda — eden sluga“, petje mešanega in ženskega zbora, vojaška godba in ples.

— **Poročil se je** gosp. Zdravko Urbančič, uradnik tvrdke Rumpel & Waldek na Dunaju, bivši čislani člen slovenskega gledališča, z gđc. Leop. Hofmann istotam. Čestitamo!

— **Prostovoljno gasilno društvo v Postojini** priredi 21. t. m. ob 8. uri zvečer v hotelu „Pri kroni“ tombolo s plesom. Svirala bo godba na lok. Vstop za osebo 1 krono, za družino 2 kroni. Čisti dohodek je namenjen za poplačilo in popravilo orodja ter se bodo preplačila hvaležno sprejemala.

— **Metliška čitalnica** priredi v nedeljo 21. t. m. v svojih prostorih ples. Svirala bode domača mestna godba. Prvi sijajni ples ali takozvani Vodnikov ples bode pa 2. februarja, obširnejši program se naznani pozneje!

— **Iz Celja se nam piše:** Dne 19. t. m. stali so celjski „muzikantje“, na čelu jim sin celjskega župana Gustav Stiger mlajši, pred c. kr. okrajnim kot kazenskim sodiščem v Celju. — Obtoženi so bili še med drugimi Adalbert Kossär, trgovski akademik, znani čorbar Ferdinand Gollitsch, stenograf dr. Jabornegg, Janez Perisich, mestni oče Fric Rasch, slavnj Viljem Oechs s svojo nadebudno hčerko, da so napravili dne 9. avgusta 1899 lepo, četrto ure trajajočo „podoknico“ gospodu Žimniaku, vpili tamkaj „Abzug“, „pereat Žimniak“, grozili s palicami, pljuvali in žvižgali, posebno mladi Stiger, da se je tako napenjal, da je bil v lice rudeč kakor puran. — Muzikantje so seveda trdili, da so popolnoma nedolžni, in da so samo slučajno prišli tje, kjer je razburjena nemška sodrga tulila, pa ok. sodišče se je prepričalo da je stvar nekoliko drugačna ter je obsodilo štiri teh muzikantov in sicer: Adalberta Kossär-ja na globo 40 kron ali 4 dni zapora, Gustava Stiger-ja na globo 20 kron ali 2 dni zapora, Ferdinanda Gollitscha na globo 80 kron ali 8 dni zapora, Janeza Perisicha na globo 40 kron ali 4 dni zapora. Ostali „junaki“ so takrat odleteli, kajti če so se tudi sukali med tulečo sodrgo, ter odpirali usta, oni vpili nekaj, oni zopet pljuvali itd., vendar sodnik ni mogel za dokazano vzeti, da so vpili kaj razžaljivega, ali da so s sramotilnim namenom pljuvali na ulici.

— **Rešilna postaja v „Mestnem domu“.** V tem poslopiju nahaja se zdaj v svrhu nagle pomoči pri raznih neizgledih z vsem potrebnim opravljena soba, v koji ima slehern dan in noč stražniško službo jeden sluga oziroma gasilsko moštvo. Skrb-ljeno je, da bode potrebna pomoč naglo na mestu neizgleda, zbog tega je rešilna postaja zvezana telefonično s policijsko stražnico. Občinstvu se to zdravniško urejeno postajo v njega interesu toplo pri-poroča.

— **Pustna kronika** po deželi je letos živahna. Bralna društva in čitalnice, kar jih ni v klerikalnih rokah, prirejajo svojim členom obilo zabave, temu nasproti pa „jam-rajo“ klerikalni copatarji o — slabih „gšefih“!

— **Predavanje v „Mestnem domu“.** Jutri dopoldne ob enajstih predaval bode gospod dr. Ivan Robida o kugi in o sredstvih proti iste, na kar ponovno opozarjamo. Vstop je prost.

— **Zima in pomanjkanje ledu.** Vsled večinoma južnega vremena ni niti na Kernu niti na ostalih mestih dobava ledu mogoča. Zbog tega se ga do zdaj ni moglo pridobiti v potrebni množini. Istotako je disalcem zimska zabava pokvarjena.

— **Zimsko nenormalno vreme** na zdravje šolske mladine ponekod letos ne upliva ugodno. V Idriji so zaprli rudarsko ljudsko šolo zaradi davič, ki se je med otroci pojavila, po Gorenjskem pa nadleguje otroke ošpice i. dr. Sv. Pavel je pred durmi, toda njegovega mraza še ni čutiti.

— **Stavbna dela v zimskem času.** V novih, v surovem zidovji dograjenih hišah se izvršujejo razna obrtniška dela, na Rimski cesti pa celo zidarska. Pri stavbišču nove justične palače koplje oddelek tukajšnjih prisiljencev tla za temeljno zidovje.

— **Ljudsko gibanje v Ljubljani.** Leta 1899. umrlo je v Ljubljani 1074 oseb, narodilo pa se je 1149 otrok. Med umrlimi so vračunjeni seveda tudi vsi oni, ki so bili iz vnanjih občin pripeljani v deželno bolnico ter so tukaj umrli.

* **Grof Lev Tolstoj.** Ker je Tolstoj hudo bolan ter se je vspricho njegovi visoki starosti bati za življenje ruskega literarnega prvaka, so se začeli — kakor javlja „Local-anzeiger“ — ruski duhovniški krogi že baviti z vprašanjem, ali bo Tolstoj cerkveno pokopan ali ne. Moskovski metropolit je baje o tem konferiral s Pobédonoscevom, ker je Tolstoj s svojim najnovejšim romanom „Vstajenje“ zapustil stališče cerkve.

* **Crispijev sin — tat.** Te dni je bil Luigi Crispi, sin bivšega italijanskega ministrskega predsednika, obsojen na štiriletno ječo, ker je ukradel svoji prijateljici, grofici Cellere, več biserov. Luigi Crispi je ušel v Ameriko, kjer se mu baje prav slabo godi. Obsojen je bil torej v odsotnosti. Oče obsojenčev je prosil, da se obravnava odgodi, a sodišče je to prošnjo odgodilo.

* **Glavo so odsekali** v Torgau, okraj Merseburg, kleparskem pomočniku Franu Bräunerju, rodem iz Opave. Rabelj Reindl mu je odsekal glavo. Bräuner je sebi v zabavo umoril neko dekle Viljemino Pötzsch, katero je prej onečastil.

* **Dinamitna tvornica eksplodirala.** 16. t. m. popoldne je eksplodirala dinamitna tvornica v Avigliani v italijanski pokrajini Potenza. Pri eksploziji je bilo 10 ljudi ubitih in več hiš porušenih. Pok se je čul do Turina.

* **Nerazumljiv samomor.** V nedeljo je sedela mlada trgovčeva žena Eliza Melik s svojim soprogom v neki dunajski kavarni z nekaterimi prijatelji. Gospa se je smejala in šalila več ur v kavarni. Ob 6. uri zvečer pa je gospa nakrat zahtevala od moža ključ, da pojde po neko stvar v prodajalnico. Soprog ji je ključ dal in gospa je odšla. Ker pa se ni dolgo vrnila, je šel soprog za njo in našel še malo poprej veselo in šaljivo ženo — obešeno. Za samomor ni bilo niti najmanj povoda. Menda si ji je hipoma omračila pamet.

* **Milijonarjeva vdova — pustolovka.** Curiška policija je aretirala te dni dve dami, ki sta igrali nekaj v dunajskih aristokratskih krogih veliko ulogo. V osemdesetih letih je prišla na Dunaj 70letna posestnikova vdova Evelina Matschulin s krasno svojo hčerko Olgo. Prej sta živeli v Odesi. Olga, jedva 18 let stara je imela cel izber čestilcev, a odločila se je za starega francoskega barona Blancharda de Murata, ki je trdil, da je potomec kralja Murata Neapoljskega. Po treh mesecih znanja se je baron oženil z Olgo ter živel v Badenu nečuvno razkošno. Toda baron je nenadoma umrl; milijonov ni bilo, ostane — okoli 100.000 frankov — pa je odnesel njegov zadružnik. Dami sta zginili ter se kmalu pojavili v Parizu. Tam je imela mlada vdova razmerje z nekim avstrijskim aristokratom. Razmerje se je skoro razbilo, a na svet je prišlo otroče, deklič. Dami sta bili pozneje v Italiji, na Rivieri in v Monte Carlu. Tu je mlada vdova priigrala 14.000 frankov, a jih takoj zopet izgubila. S podporo 300 frankov sta odpotovali v Curih. V nekem ondotnem hotelu sta živeli sila razsipno, a plačali

ničesar. Končno so 80letno Evelino Matschulin in 29letno Olgo zaprli, štiriletnega otroka pa dali začasno v rejo.

Telefonična in brzojavna poročila.

Lož 20. januarja. Idrija, Logatec, Cerknica, Lož so se zjedini, da volijo v 2. drugem razredu v davčno komisijo Alojzija Pogačnika iz Cerknice, v 3. razredu Dragotina Lapajeta iz Idrije, namestnikom pa Frana Pečeta iz Starega trga.

Dunaj 20. januarja. „Wiener Zeitung“ prijavlja cesarjeva lastno-ročna pisma, s katerimi se imenuje novo ministrstvo. Imenovani so: dr. Ernest pl. Körber ministrskim predsednikom in vodjem ministrstva notranjih del, Zeno grof Welsersheimb ministrom domobranstva, dr. Henrik vitez Wittek železniškim, Alojzij baron Spens-Booden justičnim, dr. Viljem vitez Hartel naučnim, Karol baron Call trgovskim, dr. Evgen pl. Böhm-Bawerk finančnim in Karol baron Giovanelli poljedelskim ministrom. Za ministra brez portfelja sta imenovana dr. Ant. Rezek in dr. Lenart Pičetak. Bivši galiski minister Chłędowski je imenovan tajnim svetnikom.

Dunaj 20. januarja. Novi ministri so bili danes dopoldne zapriseženi, potem pa so bili sprejeti v avdijenci odstopivši ministri.

Dunaj 20. januarja. Ministrski svet ima danes ob 3. uri popoldne sejo.

Dunaj 20. januarja. Skupni budget za l. 1900. je zadobil sankcijo in se razglasi jutri.

Dunaj 20. januarja. Poslanec Navrocky je pri nekem tukajšnjem zlatarju naredil 1336 kron dolga, vsled česar je dal zlatar zarubiti njegove dijete.

Praga 20. januarja. Izvrševalni odbor mladočeske stranke je po poročilu dr. Pacaka o novem položaju sklenil, da za sedaj glede nove vlade še ne sklepa o svojem stališču, in da se odzovejo češki zaupniki povabilu na pravne konference, ako bodo razmere to kazale, na vsak način pa se mora še prej sklicati izvrševalni odbor.

Praga 20. januarja. Pomankanje premoga je provzročilo skrajno kritičen položaj. Mestni svet je sklical sejo interesiranih korporacij. Sklenilo se je, da se drugi, ustavitelj prodajo koksa in prositi deželni šolski svet, naj šole začasno zapre ali vsaj skrbi, da se ne bo rabilo toliko učnih sob kakor po navadi.

Krakov 20. januarja. Asistent na tukajšnjem bakteriološkem oddelku, dr. Kostanecky, je umrl za sumljivimi simptomi. Raznesla se je vest, da je umrl za kugo in ljudstvo to tudi veruje, dasi se oficialno zatrjuje, da je bakteriološka preiskava izkazala, da je vest neosnovana.

Berolin 20. januarja. Listom se poroča, da je burski general Šalk Burton blizu Anderbrocka naskočil Bullerjevo armado in ustavil njeno prodiranje proti Ladysmithu.

London 20. januarja. „Times“ javlja, da je od Tiflisa prišla v Auhabad ruska armada 30.000 mož, ki je na potu v Kušk ob afganski meji.

London 20. januarja. Iz Ladysmitha je došlo poročilo, da vlada tam popoln mir. Od Kolensa se čuje bombardovanje, kar navdaja angleško posadko z upanjem, da se bliža rešitev.

London 20. januarja. V obče se je pričakovalo, da pride že včeraj pri Ladysmithu do odločilne bitke. Tu vlada velika razburjenost. Raznesla se je vest, da so Angleži dosegli popolno zmago in osvobodili Ladysmith, toda doslej ta vest še ni potrjena.

London 20. januarja. V četrtek je general Dundonald pri Akton Homesu naletel na Bure. Ko mu je prišla na pomoč brigada generala Warensa, je Bure pregnal in zasedel več gričev.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Izjava.

Prijatelj v Celju mi poroča, da je ondoto nemško-nacionalno glasilo, govoreč o Mariborskem trgovskem shodu, mej drugim tudi tole pisalo: „Dieses Vorgehen müsse sich nicht nur gegen die jetzt bestehenden Consumvereine richten, sondern auch gegen alle Vereinigungen, in welchen durch die Mittel jener die Knute der Geistlichkeit geschwungen wird. Dies sei insbesondere der Fall bei der jetzt in Cilli gegründeten Genossenschaft „Mercur“. Dr. Tautschar, der gewiss nicht im Rufe stehe, dass er kein Slovene sei, habe dies bestätigt, indem er gesagt habe: Wir bekämpfen mit Händen und Füßen alle jene Vereine, die unter Pflaffeneinfluss stehen, weil sie nicht von nationaldenkenden Männern geleitet werden.“

Iz te pisave dalo bi se sklepati, da sem se izrazil proti Celjski zadrugi „Mercur“, in že naprej vem, da se bode cele zadeve polastila degenerirana Kranjska duhovščina, te jo po svoje zasukala. Ne iz bojazni pred to gospodo, pač pa resnici na ljubo, dajem sledeče pojasnilo.

Dne 11. t. m. dobim iz Celja brzojavno vprašanje od advokata Mravlag-a, če bi mogel drugi dan v moji pisarni z mano v neki nujni zadevi govoriti. Drugi dan res pride omenjeni gospod ter je hotel od mene izvedeti, kako da deluje naše trgovsko društvo, kojega odbornik sem tudi jaz, proti konsumnim društvom v deželi. Ker je bilo naše trgovsko društvo na mariborski shod povabljen, ker so mi mnogobrojni slovenski trgovci, ki so se potem shoda faktično tudi udeležili, v ti zadevi dopisovali ter se bitko pritoževali proti snovanju konsumnih društev na Spodnjem Štajerskem, in ker smatram konsumna društva le za sredstvo, koje za se izkoristi najbolj zabita in najbolj surova reakcija, naslikal sem dr. Mravlagu delovanje našega marljivega trgovskega društva, ter mu razložil, kako da s svojimi zaupniki po deželi polagoma in uspešno spodbujemo ničvredna konsumna društva. Resnica pa je, da sem pri ti priliki tudi naglašal, da se proti tem društvom z dušo in telesom pred vsem zategadelj borimo, ker hočemo, da bi se mali naš narod prej kot prej rešil klerikalnih pijavk, katere ga izsesavajo, kjer ga morejo.

O Celjskem „Mercurju“ pri tem razgovoru, ki se je tikal le kranjskih razmer, niti besedica nispregovorila. Pač pa je dr. Mravlag omenil, da bodo osnovali tudi na Spodnjem Štajerskem našemu društvu podobno društvo, v kojem bodo zastopani tako slovenski, kakor nemški trgovci, in da bode to društvo prej kot ne hotelo stopiti v zvezo z ljubljanskim trgovskim društvom. Jaz sem izrekel svoje dvome, da bi bilo tako skupno delovanje mogoče, ker nima spodnje štajersko Nemštvo niti najmanjše volje postati pravično proti slovenskim sodeželanom.

S tem je bil razgovor, ki je trajal komaj deset minut, dognan.

V Ljubljani 20. januarja 1900.

Dr. Ivan Tavčar.

Darila.

V. izkaz daril za zgrajenje „Vodnikovega doma“ v Spodnji Siški: Gg. Zagar Dragotin, deželni blaginik 2 K, Mencinger Prostoplava, Boh. Bistrica 2 K, Polak Viljem, veletržec, Tržič-Ljubljana 10 K, Škarjovec Valentin, sedaj v Berlinu 5 K 40 h, Vrhovnik Ivan, trnovski župnik 4 K, Skupaj 23 K 40 h. Znesek prejšnjih izkazov 293 K. Skupna darila 316 K 40 h. Iskrena zahvala! Odbor.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo. sv. Cirila in Metoda: Gosp. Radojca Vivot, c. 30. davčni pristav v Kozjem 17 K, zbralo veselo omizje pri zborovanju gospodarskega bralnega društva v Kozjem. — G. Fran Mejav v Planini 6 K, iz nabiralnika v l. 1899. nabranih. — G. Vidali 4 K. — Skupaj 27 K. — Živel! darovalci!

Za Prešernov spomenik: Sl. slovenski klub v Celovcu 20 K. — Živel! vrli koroški rodoljubi!

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Moll-ovo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže ž njim, kadar koga trga, zakaj to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica K 1-80 a. v. Po poštnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvor. založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozgah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 (11-1)

Povodom mnogih težkih želodčnih bolezij nastopajo mnogokrat navidezno neznatne indispozicije, javljajoče se samo po slabem prebavljanju ali telesnem zaprtju. Da se obvaruje teh posledic, je zaužiti sredstva, katera podpirajo prebavljanje ter isto mirno povspesujejo. Najboljše teh sredstev je že 30 let znani in splošno priznani Dr. Rose želodčni balzam iz lekarn B. Fragnerja v Pragi. Dobiva pa se tudi v družih lekarnah, kakor je razvidno iz inserata. a

Pozor!

Tale prostorček je prihranjen za **Ervinu Burdycha**, lekarnja v **Škofji Loki**.

Zakaj? (136-2)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 53. Dr. pr. 991.

V nedeljo, dne 21. januarja 1900.

Na korist režiserju „Dram. društva“, gospodu **Rudolfu Inemann-u**.

Od stopnje do stopnje.

Ljudska igra s petjem v štirih dejanjih in šestih slikah. Poleg češke prireditve J. J. Stankovskega. Kapelnik g. Hil. Benisek. Režiser g. R. Inemann.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7¹⁵3. uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v četrtek, 25. januarja 1900.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. januarja: Leopolda Gašparič, uradnega sluge vdova, 63 let, Gospodske ulice 10, srčna hiba.

Dne 17. januarja: Jakob Trček, hlapec, 63 let, Vegove ulice št. 9, jetika.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 738,0 mm.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
19.	9. zvečer	744,3	1,0	sl. jzhod	jasno	00 mm
20.	7. zjutraj	747,4	— 3,0	sr. svzhod	jasno	
"	2. popol.	746,4	+ 3,0	sr. svzhod	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 1,7°, normale: —2,4°.

Dunajska borza

dne 20. januarja 1900.

Suopni državni dolg v notah	99 K 75	h
Skpni državni dolg v srebru	99	55
Avstrijska zlatna renta	99	40
Avstrijska krona renta 4%	98	90
Ogrska zlatna renta 4%	98	85
Ogrska krona renta 4%	95	05
Avstro-ogrski bančne delnice	131	70
Kreditne delnice	233	80
London vira	242	20
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	15
20 mark	23	60
20 frankov	19	20
Italijanski bankovci	89	60
C. kr. cekini	11	42

Teško prebavljenje

katar v želodcu, dyspepsije, pomanjkanje slasti do jedi, zgago itd. dalje

katari v sapniku,

zaslizenje, kašelj, hripavost so one bolezni, pri katerih se

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
po izrekih medicinskih avtoritet rabi z obojstranim uspehom. (36-1)

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih spekerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Steklarska obrt

v nekem mestu na Spodnjem Štajerskem, že nad 50 let obstoječa, se zaradi rodbinskih razmer takoj ali z novim letom prodaja. Več pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Pristen francoski konjak.

Naravnost importiran. Za slabotne osebe, bolnike in okrevajoče. (2300-5)

Velika steklenica 2 gld., mala steklenica 1 gld. 25 kr., potovalna steklenica 40 kr.

Lekarna Piccoli v Ljubljani.

Vnanja naročila proti povzetju.

VABILO

na

domačo veselico s plesom

katera se bode vršila

v soboto zvečer, dne 20. prosinca t. l.

v gostilni Vospernig

Gospodska ulica, poleg Narodne kavarne.

Vstopnina prosta.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Za mnogobrojni obisk se toplo priporoča

z velespoštovanjem

(160-2)

M. Vospernig.

10 kron nagrade

istemu, ki mi prvi ve povedati, kdo je bil dotični surovež, ki je mojega psa (belega Foxterierja) danes dopoludne med 1/4—1/2. uro popolnoma polil s terpentinom, da se je uboga žival od bolečin valjala po tleh in po vsakem, ki se jej je približal, da bi jo osnažil, kot besna grizla. Ker se pes bliža le jako dobro znanim osebam, je bil gotovo ujet in sta ga dve osobi morali držati, da sta ga trpinčili.

V Ljubljani, dne 17. januarja 1900.

(152-2) **C. J. Haman.**

Uradno dovoljena

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6

Išče najmo: boljšo kuharico za Ljubljano, 8 gld. plače, dobra hiša; **dekle za raznovrstna dela** k 2 osobama; **spretno hišino** v Opatijo in Reko (prvo v neko penzijo, jako dobro mesto); **ekstra-dekle** poleg jako dobre kuharice v Opatijo, 10—11 gld. plače; **3 grajske slug** za Ljubljano, za Gorico in za deželo (173)

Priporočila se: starejša **prodajalka**, ki more vsako trgovino z mešanim blagom (najraje na deželi) voditi z največjo rutino, gotovostjo in izkušnostjo ter ima dolgoletna spričevala; dalje solidna **natakarica**, pozorna v postrežbi gostov itd.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž**. Ob 12. uri 5 m. po aodi osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoludne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje**. Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osebni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Gospica, 20 let stara, prična gospodinja iz boljše hiše, ki ima tudi nekaj govin, želi zadi domačih razmer stopiti v zakon. Srednost imajo gospodje s stalno službo. Strogo molčanje. Anonim se ne odgovarja. Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom: „Elvira“, poste restante, Solotjina. (164)

Najboljše berilo in darilo

je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika“ ali izvir sreče

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olakati) (112-3)

ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštnemu povzetju pri

Jožefu Valenčiču na Dunaju

III. Bez., Steingasse Nro. 9, I. Stock, Thür 10. Založnik, ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj.

Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

Cokolada

(198-52)

SUCHARD

Povsod

* na prodaj *

Cacao

Čemu v Ameriko

ko si doma lahko denarja zasluži, kdor zna pisati in brati in mu je resna volja, truditi se. — Vprašanja v tej zadevi pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom „Ne v Ameriko!“ poste restante v Ljubljano. (25-3)

Sprejemem takoj

trgovskega pomočnika

kateri mora biti izvežban v vseh strokah trgovine z mešanim blagom, posebno pa se zahteva popolna samostojnost kot manufakturnist. Le isti, kateri imajo dobre reference in se upajo ugoditi gornjim zahtevam, naj pošljejo ponudbe **Franču Varlecu-u**, trgovcu v Brezicah. (158)

Specerijska trgovina

v mestu z 2000 prebivalci ter lepim prometom,

se radi družinskih razmer odda.

Kje? pove iz prijaznosti upravništvo „Slov. Naroda“. (145-2)

Slovensko podporno pisateljsko društvo iznajmljuje s 1. majem l. 1900.

svoj vrt

na Poljanski cesti pod ugodnimi pogoji.

Pismene in ustmene ponudbe sprejema in daje potrebna pojasnila predsednik društva vsak dan od ene do pol dveh popoldne v Dalmatinovih ulicah (v II. nadstropju Bambergove hiše.) (108-2)

Društvo prodaja eventualno tudi svoj vrt s hišami vred. (171-1)

Za novoimenovane c. in kr. rezervne častnike

(srednje telesne postave) izredno ugodna prilika, po naključju se odda proti povzetju: **Imperial pišec** 65 gld. (za 25 gld.), **paradna suknja** (Waffenrock) 42 gld. (za 19 gld.), **bluza** 22 gld. (za 10 gld.), **pantaloni** 16 gld. (za 6 gld.), **čako**, obsežek 57, 15 gld. (za 7 gld.) vse novo, po predpisih in vender jako elegantno (iz dunajskega dvornega ateljeja). Egalizacijo (pešpolk 17) vsak vojaški krojač po ceni prenaradi za drug polk. Neugajajoče se v 8 dneh brez ovir vzame nazaj in se denar povrne. Naročila naj se pošljejo pod naslovom: „Zufall“ 173, poste restante **Reka (Fiume)**. (171-1)

Ženitna ponudba.

Dobro situiran trgovec in posestnik v prijaznem kraju na Štajerskem, vdovec s par nedoraslih otrok, srednje starosti, želi se poročiti z gospodično, oziroma vdovo brez otrok, od 25—30 let staro, z nekoliko tisoč goldinarjev imetka.

Le resne ponudbe sprejema pod „srečna prihodnost 900“ upravništvo „Slov. Naroda“. (144-2)

Najnovejše

blago za plesove

svile Lyonnais, volne in batista od 25 kr. naprej je ravnokar došlo pri (106-3)

I. Grobelniku Ljubljana.

Zaostali ostanki se oddajajo za polovično ceno.

Vzorci se pošiljajo na deželo poštnine prosto.

Vabilo

k

plesni veselici

katera bode

v nedeljo, 21. januarja 1900

v gostilni pri Majarončku

v Vodmatu.

Vstopnina prosta.

Vina izvrstna, cene znižane, točna postrežba.

K obilni udeležbi vabi

Jernej Jelenič

gostilničar

(168)

Specerijska trgovina

tukaj se pod ugodnimi pogoji
tako odda.

Resne ponudbe se prosijo: Poste re-
stante Ljubljana Z. A. (135-3)

Kovačnica

s potrebnim orodjem in čednim stano-
vanjem daje se takoj oženjenem, dobro iz
vežbanemu kovaču v najem.

Natančneje poizve se pri gospodu K.
Lenčetu, na Laverici pri Ljubljani.

3 lepa, cena

stanovanja

v najzdravejšem kraju Ljubljane, obstoječa
iz 1 in 2 sob, kabineta, kuhinje, shrambe
itd. oddajo se z majnikovim trminom.

Hišnik

slovenščine in nemščine zmožen, oženjen
ter razume nekoliko vrtnarstva in je vaje
konj se vsprejme s 1. majem. (101-2)

Več se izve pri uprav. „Slov. Naroda“.

L. Luserjev oblič za turiste.

Priznana najboljša sredstva proti kurjim oče-
som, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:

L. Schwenk-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Zahte-
vajte Luser-jev oblič
za turiste
po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschläger,
J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju:
K. Savnik. (38-3)

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po 1krat do 2krat na teden
iz Rotterdama v New-York.

Pisarna za kajute:

Dunaj, L. Kolowratring 10.

Pisarna za medkor: Dunaj, IV., Weyringerg. 7A.

I. kajuta:

Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290-400*

„ 1. novembra do 31. marca . . . 230-320

II. kajuta:

Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200

„ 16. oktobra do 31. julija . . . 180

*) Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in ele-
ganci parnika. (24-3)

Za mnogobrojna naročila

na

izvozno, vležano in granatno

pivo

iz

češke delniške pivovarne

v Budjevicah

v sodih in steklenicah po konkurenčnih cenah
se priporoča

Anton Ditrich, Ljubljana

Marije Terezije cesta šte. 2.

Češka delniška pivovarna v Budjevicah je
dobila na strokovni izlozbi v Stuttgartu 1. 1897
jedino „prvo častno nagrado“ izrecno „za
izvrstno pivo“. (2261-15)

Učenece

iz dobre hiše se sprejme v prodajalnico z
mešanim blagom. — Kje? pove upravništvo
„Slov. Naroda“. (165-2)

Kmetijski upravitelj

(ekonom)

29 let star, več najnovejšega umnega go-
sposdarstva ter z najboljšimi spričevali
želi službo premeniti

s 1. februarjem ali tudi pozneje.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“. (162-1)

Veliki krah!

New-York in London nista prizanašala
niti evropski celini ter je bila velika to-
varna serbina prisiljena, oddati vso
svojo zalogo zgolj proti majhnemu pla-
čilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvr-
šiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur
sledede predmete le proti temu, da se
mi povrne gl. 6-60 in sicer:

6 komadov najfinjših namiznih nožev s
pristno angleško klinjo;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega
komada;
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavni žlice;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica
za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za
mleko;
2 kom. amer. pat. srebrnih kupic za jajce;
6 kom. ang. Viktorie čašice za podklado;
2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.

44 komadov skupaj samo gl. 6-60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej
stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni gl. 6-60. Ameri-
čansko patent srebro je skozi in skozi
bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let,
za kar se garantuje. V najboljši dokaz,
da leta inserat ne temelji na

nikakršni slepariji
zavezujem se s tem javno, vsakemu, ka-
teremu ne bi bilo blago všeč, povrniti
brez zadržka znesek in naj nikdor ne
zamudi ugodne prilike, da si omisli to
krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se jedino le v (1841-15)

A. HIRSCHBERG-a

Eksportni hiši ameriškega pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandstr. 19/W. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju
ali če se znežek naprej vpošlje.

Cistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako
zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

Jako zadovoljen z Vašo zbirko, bom edo isto
pri vsaki priliki priporočal. Z veseloštopovanjem

Gradec. Anton Marx, c. kr. pol. uradnik.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako
koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

St. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamile Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Neobhodno potrebno

Najboljša

USTNA VODA

priporočena od profesorjev: dvornega svetnika
Oppolzerja, Schnitzlerja, Kaintzbauerja in dr.
že petdeset let sem, je nedvomno

ANATHERIN

od c. kr. dvornega zobozdravnika dr. J. G.
Poppa na Dunaju

v steklenicah á gl. 1.40, gl. 1.—, gl. —50 s
presenetljivim uspehom proti vsem ustnim in
zobnim zlom, zobnim bolečinam, smrdljivemu
dihu, prhkim zobem, utrjuje zobno meso, ob-
drži zobe do visoke starosti, varuje zvečine
organe, da ne gnijejo. (2000-6)

Zobni prah 63 kr., Anatherin - zobna pasta v
steklenih posodicah 70 kr., v zavitkih 35 kr.

Zobna piomba gl. 1.—, aromatično zeliščno

milo za odpravo kožne nečednosti 30 kr.

V vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah.

Pristno le, če je v steklenicah, kakor je na

strani, z modro etiketo v francoskem jeziku in

v zlatem tisku z mojo terdiko.

za vsako rodbino.

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo naj-
večjo zalogo vseh
vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz
tule, jekla in nikla,
kakor tudi stenskih
ur, budilk in salo-
nskih ur, vse samo
dobro do najfinjše
kvalitete po nizkih
cenah.

Novosti
v žepnih in sten-
skih urah so vedno
v zalogi.

Moderce

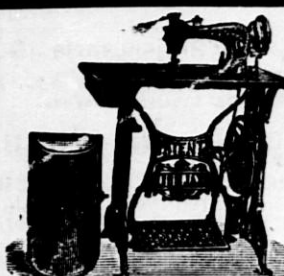
najnovejše fačone,

najboljši izdelek

priporoča 3

Alojzij Persché

Pred škofljo št. 22, poleg mestne hiše.

Ivan Jax

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

Tovarniška zaloga

šivalnih strojev
in velocipedov.

Beniki zastoj in franko.

Prodajalka

izurjena, večča slovenskega in nemškega
jezika ter računstva, sprejme službo takoj.
Ima dobra spričevala.

Naslov se izve v upravništvu „Slov.
Naroda“. (154-2)

Vsem kašljujočim se nujno priporočajo

Kaiserjevi prsi bonboni.

2480 notarsko overovljenih spričeval je
najboljši dokaz, da so nepre-
ženi pri kašlju, hripavosti, ka-
taru in zasilanju.

Zavoj 10 kr. in 20 kr. pri Mr. Pr. Mar-
detschlaegerju v Ljubljani, v orlovi lekarni
poleg železnega mostu in pri Ubaldu pl.
Trnkóczyju v Ljubljani. (1919-13)

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cen-
timetrov dolgimi Lo-
reley-lasmi dobila
sem jih vsled 14me-
sečne uporabe svoje
samoiznajdene
pomade. To so naj-
slovičnejše avtoritete
priznale za jedino
sredstvo, ki ne pro-
vzroča izpadanja las,
pouspešuje rastistih,
poživlja lasnik, po-
uspešuje pri gospo-
dih polno močno rast
brk ter daje že pri
kratki uporabi lasem
na glavi kakor tudi
brkam naraven lesk
ter polnost in ohrani
te pred zgodnjim
osivljenjem do naj-
višje starosti.

Cena lončka 1 gl.,
2 gl., 3 gl., 5 gl.

Pošiljam po pošti
vsak dan, ako se
znesek naprej
pošlje ali pa s

poštnim povzetjem po vsem svetu iz to-
varne, kamor naj se pošilja vsa naročila.

Ana Csillag

Dunaj I., Seilergasse 5. 2097-10

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Zaloga vsakovrstnih

klobukov in čepic

perila, kravat itd.

po najnižjih cenah.

Prosta bivališča

v Kanadi:

Male davščine. — Proste šole. — Zdravo
podnebje. (2290-5)

Pojasnila o trgovini in obrti, o deželnih
razmerah, o delavskih mezdah, o življenjskih po-
gostih itd. se dajejo brezplačno, ako se zahteva.

The North Atlantic Trading Co.,
Amsterdam, Spuistraat 140.

Trgovci pozor!

V St. Vidu pri Zatičini prodaja se iz
proste roke na najlepšem prostoru na
razpotju ležeča

hiša šte. 5

v kateri je spodaj prostorna prodajalnica,
2 magacina in lepo stanovanje, zgoraj
štiri prostorne sobe, velika obokana ku-
hinja in 2 prehoda. Pri hiši je skedenj,
hlev za 12 glav živine, velike drvarnice,
zraven prostor za kmetijsko orodje in
šupa. Tik hiše je vrt in na vrtu stoji
dvojnjak, s 6 štanti kozolca. Dvorišče je z
zidom ograjeno in popolnoma zaprto. Že
zdaj prostorna prodajalnica razširi se lahko
na 8 metrov dolgoti in ravno toliko širo-
kosti. Hiša stoji prav blizu farne cerkve
V občini je šola s 6 učitelji, in fara s
4 duhovniki.

Več se izve v upravništvu „Slov.
Naroda“. (167-1)

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene-
valnici in od mene preskušene. — Ilustro-
(110) vani ceniki zastoj.

Štev. 297.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje hranilne vloge po

4%

in plačuje vrh tega rentni davek sama.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne
uradniške uniforme

in poverjeni zalagatelj ces. kr. unif.
blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za
izdelovanje civilnih oblik in nepre-
močljivih havelokov po najnovejši fa-
čoni in najpovoljnejših cenah. Angle-
ško, francosko in tuzemsko robo ima
na skladišču.

Gospodom uradnikom se pripo-
roča za izdelovanje vsakovrstnih uni-
form ter preskrbuje vse zraven spa-
dajoče predmete, kakor: sablje, meče,
klobuke itd., gospodom c. kr. justič-
nim uradnikom pa za izdelavanje
talarjev in baretov. 3

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lov-
skih in potnih daljno-
gledov, kakor tudi vseh
optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila
in vnanja naročila točno in ceno.

Pri nakupovanju
suknenega in manu-
fakturnega blaga
se opozarja na trdiko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah šte. 4.

Velika zaloga

suknenih ostankov.

JUHNA ZABELA MAGGI

Maggi-jeva juha zabela je jedina svoje vrste, da se hipoma naredi vsaka slaba mesna juha izredno krepka — malo kapljic zadošča. V izvornih steklenicah od 50 vinarjev naprej dobiva se v vseh delikatesnih, kolonijalnih, drogerijskih in špecerijskih prodajalnicah. — Izvirne stekleničice se z Maggi-jevo zabelo najceneje napolnujejo. (169)

Razglas.

V konkurzno maso **Franjo Hribarja, usnjarka v Ljubljani in v Logatcu**, spadajoče, na Brodu pri Logatcu nahajajoče se premočnine obstoječe

iz različnega usnjarskega blaga

o priliki inventure cenjene na **3172 gld. 50 kr.**, oziroma po odbitku izločenih premočnin v vrednosti **2749 gld. 70 kr.**, prodajo se vsled sklepa upniškega od bora potom povpreka, in to pod sledečimi pogoji:

Konkurzna masa ne jamči niti za kakovost, niti za množico v prodajo ponujenih premočnin, niti za mogoče v inventurnem zapisniku nahajajoče se nedostatke. Zapisnik inventure je pri oskrbniku mase na prosti ogled.

Upniški odbor si pridržuje pravico, da ponudbe presodi, jih sprejme ali odkloni. Tisti ponudnik, čegar ponudba bo sprejeta, je zavezan plačati kupnino tekom treh dni, od dneva začeti, ko mu je bilo naznanjeno, da je sprejel upniški odbor njegovo ponudbo, v roke podpisane oskrbnika mase in prevzeti ukupljene reči po plačilu kupnine v osmih dneh. Sleherni ponudnik mora priložiti svoji ponudbi 10% cenilne vrednosti kot varščino.

Dotične ponudbe je podati najpozneje **do včetega 3. februarja 1900** podpisane oskrbniku mase. Natančna pojasnila daje podpisani.

V Ljubljani, dne 23. decembra 1899.

Dr. Fr. Stor,

kot oskrbnik konkurzne mase Franjo Hribarja.

(131—3)

Naznanilo.

Podpisani usojam si slavnemu občinstvu naznanjati, da sem z dnem **15. t. m.** prevzel od gosp. Ivana Pua

kavarno

v **Kolodvorskih ulicah št. 24.**

Ker bodem skrbel vedno le za dobro in svežo pijačo, točno postrežbo, zmerne cene in ker bodo p. n. gostom vedno na razpolago razni časniki, prosim, da tudi meni izkažejo ono zaupanje kakor mojemu predniku.

Priporočujoč se za mnogobrojen obisk z odličnim spoštovanjem udani

(122—3)

Ljubljana, 13. januarja 1900.

Anton Albert

kavarnar.

Štev. 559

Razglas.

(113—2)

Občni zbor prve Dolenjske posojilnice

registrovane zadruge z neomejenim poroštvom

v Metliki

skliče s tem

na 2. dan februarja 1900 ob 9. uri dopoldne

v pisarno mestne občine Metlike.

Ako pa k temu občnemu zboru dovolj povabljenih v smislu § 39. posojilničnih pravil prišlo ne bi, bode drugo občno zborovanje dne 25. februarja 1900 ob isti uri in na istem kraju z dostavkom, da se bode ta dan čez na dnevni red stavljene predmete brez ozira na število navzočih društvenikov sklepalo.

Dnevni red na občnem zboru je sledeči:

1. Nagovor ravnatelja.
2. Poročilo blagajnika.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računa za leto 1899.
5. Predlog bilance.
6. Volitev ravnateljstva in nadzorništva.
7. Predlogi društvenikov.

Opomba:

Vloge obrestujejo se tudi po novem letu po 4½% brez odbitka novega rentnega davka.

Nadzorništvo prve dolenjske posojilnice

v Metliki 11. januarja 1900.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote **daleč nadkriljajoči** dobroti; kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno**.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

(2210—7)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 8.

Kranjsko društvo za varstvo lova

vabi vse one osebe za varstvo gozdov in lova, katere so si v **minolem letu** pridobile posebnih zaslug za povzdigo lovstva, da pošljejo **do dne 1. marca t. l.** odboru lovsko-varstvenega društva v Ljubljani svoje prošnje za nagrado in pohvalo, katere prisojia društvu za l. 1899. v smislu § 1, točki d in f pravil.

Take prošnje morajo biti overovljene po predstojniku prosilcev in obsežati kratko in jasno razložitev storjenih dejanj. (124—2)

Odbor kranjskega društva za varstvo lova.

Najboljše črnilo svetá!

Kdor hoče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje **samo**

Fernolendt čreveljsko črnilo

za svetla obutala **samo**

(1996—11)

Fernolendt crème za naravno usnje.

Dobiva se

C. kr. priv.

povsodi.

tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.

Tovarniška zaloga: **Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21.**

Radi mnogih posnemanj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime **St. Fernolendt.**

Akcijska zavarovalnica za življenje in rente.

Allianz

Oddelek za zavarovanje naroda
Dunaj I.
Hoher Markt 9.

Generalni zastop za Štajersko in Koroško

Gradec, Ballhausgasse 1.

Po poročilu c. kr. „Wiener Zeitung“ od dne 12. junija 1898 doletela je „Allianz“ velika čast, da si je Nj. Veličanstvo cesar plastično-grafični objekt ogledal in o posebnem uspehu „Allianze“ v zadevi zavarovanja naroda kakor o rapidnem napredovanju družbe Najvišje priznanje izrekel ter imenoval zavarovanje naroda posebno važno podvzetje.

Polno vplačani akcijski kapital **1,000.000 kron.**

Rezerva premij dne 31. decembra 1897 **2,617.773 kron.**

L. 1897 se je na podlagi 1259 smrtnih slučajev izplačalo 398.378-90 kron. Od l. 1890—1897 se je izplačalo 1,654-378-16 kron.

Tedenska premija od 10 vinarjev više.

Neizpremenljiva premija. — Plačevanja v dokladah niso dovoljena. — Stroške za zdravniško preiskovanje, vse pristojbine kolekov in pobotnice za premije plača družba.

V slučajih smrti se zavarovana svota takoj in polno izplača, če je šest mesecev preteklo od časa zdravniškega preiskovanja.

Če je zavarovani v svojem ali izven svojega delokroga, ponesrečil ter umrl, tedaj ni to samo na sebi vzrok, da bi zavod ne plačal zavarovane svote.

Če je zavarovanje trajalo cela tri leta, se izplača v slučaju samomora cela zavarovana svota.

Če tri leta minejo, mogoče je dobiti posojilo z 5% obresti

Po treh letih dobe se, ako se premije ne plačujejo nadalje, police brez premij.

Če je polica radi neplačanja premije svojo veljavo izgubila, mogoče je, da se zopet v teku jednega leta obveljavi, ako je zavarovanec popolnoma zdrav.

Zavarovanje dosmrtno in na doživetje. — Zavarovanje mladostnih osob. — Zavarovanje otrok. (117—2)

Glavni zastop za Kranjsko: v Ljubljani, Florijanske ulice št. 3.

Zastopniki se iščejo za vse kraje na Kranjskem in naj svoje ponudbe pošljejo gorenji agentura.

Naznanilo. * * * * *

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da sem **otvoril** na Tržaški cesti v hiši št. 14

podružnico s špecerijskim * *

* * * **in kolonijalnim blagom**

v udobnost svojim p. n. odjemalcem. Založil sem na novo urejeno prodajalnico s **svežim, dobrim blagom** po nizkih cenah, ter bodem skušal svoje p. n. odjemalce kakor doslej tudi v bodoče točno in najvestneje postreči.

(102—3)

Priporočam se z vso odličnostjo

* * * * * **Ivan Jebačin.**

Založena 1847. Založena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani

Zaloga in pisarna.

Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:

Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

Cenj. g. ženinom in gdč. nevestam priporočam svojo veliko, bogato, največjo zalogo
srebrnine in zlatnine, ure, verižice, prstane, stenske ure, budilke. Namizna oprava (žlice, vilice, nože) iz pravega in kina srebra.

Vse to po jako nizkih cenah in najnovejše vrste.

Za obilen obisk se priporočam z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden urar
na Velikem trgu nasproti rotovža.

Stryia novi modeli
iz 1900-21
imam že v zalogi.

Vrt

(153-1)

se dá takoj v najem
na Emonski cesti šte. 10.

Ostanki

vseh vrst manufakturnega blaga
oddajajo se

čudovito cenó

samo

(58-4)

v Ljubljani, Sv. Petra nasip 2

Konrad Schumi & Comp.

„Pri novi tovarni“.

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarne v Pragi
priznana izborna, bolečine tolažeče
mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva
v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagovoli to
splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo var-
stveno znamko „Sidro“ iz Richter jeve le-
karne in sprejme naj se iz opreznosti
le take steklenice kot pristne, ki
imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elizabete cesta 5. (2006-14)

Dobre službe

za boljše kuha-
rice, finejšo hi-
šine, otroške
vrtarice se
tako oddajo.
Priporočam več brhkih natakari, deklet za
razna dela, pestunij, točajnih in nata-
karskih dečkov v obilni izbiri. Tudi so
dojilje vedno vpisane (175-1)

v posredovalnici za službe

Tereze Novotny

Dunajska cesta št. 7.

Oslica

(151-2)

3 leta stara, dobro vpeljana, se proda.
Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Dr. Rose balzam

za želodec

iz lekarne

B. FRAGNER-jav Pragi

je že več kakor 30 let občno znano do-
mače zdravilo slast vzbujajočega, pre-
bavljanje pospešujočega in mlo odvaja-
jočega učinka.

SVARILO!

Vsi deli anbalaze imajo
zraven stoječo postavno
deponovano varstveno
znamko.

Glavna zaloga ekarna B. Fragnerja v Prag

Malá Strana 203, ogelj Ostrohojé ulice.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr.,
po pošti 20 kr. več.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih:
G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardet-
schläger, J. Mayr; dalje v vseh lekarnah
Avstro-Ogerske. a (367-20)

Hiša

s 7 stanovanji

je na prodaj v Vodmatu,
Jenkove ulice šte. 11

za 2000 gld. (176-1)

Lepo belo apno

sveže žgano, se dobiva po celih vagonih
in v manjših porcijah pri

L. Mašek & Co.

žgalnica apna in premogokop Zabukovce
(Buchberg), pošta Pletrovce (Pletrovitsch)
pri Celju. (143-2)

Vsak dan sveži

pustni krofi

potice, pince, šarkelji

pri (21-4)

Jakobu Zalazniku

na Starem trgu šte. 21.

Za škrofulozne, tuberkulozne, slabokrvne,
slabotne osebe, otroke in odrasle priporočam
zdravljenje z mojim priljubljenim in obče znanim

Lahusen-a jodoželeznatim

jetrnim tranom.

Najboljši in najboljše učinkujoči jetrni tran.
Okus posebno fin. Se lahko in brez neprijetnosti
jemlje. Letošnja napolnitev posebno lepa. Mnogo
zdravniških spričeval in zahvalnic. Zdravljenje
traja od septembra do maja. Izvirne steklenice v
sivih zabojih a gld. 1.50. Zahteva naj se vedno
jetrni tran iz lekarne Lahusen v Bremah. Samo
tedaj je pristen. Natančnejša pojasnila daje rad
izdelovatelj. (2333-4)

Dobiva se vedno svež v Ljubljani v Orlovi lekarni,
Jurčičev trg, nasproti železnega mostu in v de-
želni lekarni pri Mariji pomagaj, Resljeva cesta
pri mesarskem mostu.

Resna

zenitna ponudba.

Učitelj, samec, 30 let star, pri-
jetne vnanjosti. Želi se seznaniti z
gospodično. Zahteva se primerna
izobrazba in najmanj 1000 gld. dote.
Resne in zapečatené ponudbe, ka-
terim je pridjati slike, je nasloviti
na upravništvo „Slov. Naroda“ pod
geslom „Goriško“. (156-2)

Za strogo tajnost se jamči.

C. kr.

priv.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Ustanovljena v letu 1838.

Ko nam je g. IVANA PERDANA, dolgoletnega in zaslužnega zastopnika naše

glavne agenture za Kranjsko

žalibog vzela smrt, oddali smo zastopništvo te glavne agenture sinoma umrlega ter
sedanjima imejteljima tvrdke

Ivan Perdan v Ljubljani

gospodoma ERNSTU ter JOSIPU PERDANU.

Ravnateljstvo.

(174-1)